



LADOVEŇ - JAHODNÍKY - TOMČANY: "Zabudnutý" objekt na Ladovni ?

STRED: V centre chcú občania zásadné riešenia zelene a parkovania

PODHÁJ-STRÁNE: Onedlho sa zlepši verejné osvetlenie

SEVER: Chodník zdravia a poznania akútne potrebuje generálku

KOŠÚTY: Kedy začnú rekonštruovať prístupovú komunikáciu k škole?

ZÁTURČIE: Kultúrnemu domu sa po oprave vráti plnohodnotná funkcia

PRIEKOPA: Havárie v zásobovaní teplom si vyžadujú systémové riešenie

Na Malej hore bude nová univerzitná nemocnica

Koniec roka 2018 i začiatok nového roka 2019 prináša jeden za druhým kroky k splneniu sna, ktorý sa s rôznou silou prihlasoval najmenej štyri desaťročia. Stredom 19. decembra možno preto považovať za historický medzník v dejinách martinskej univerzitnej nemocnice i celého zdravotníctva. Vláda SR vtedy schválila návrh ministerstva zdravotníctva postaviť v Martine novú univerzitnú nemocnicu.

Koncept Nemocnice budúcnosti Martin počíta s tým, že poskytne pacientom 403 lôžok a 1400 pracovných miest. Mala by slúžiť nielen akútnym pacientom, ale aj na vzdelávanie a na vedecko-výskumnú činnosť. Moderná nová univerzitná nemocnica má patriť medzi špičkové zdravotnícke zariadenia v rámci krajín Vyšehradskej štvorky. Bude sa nachádzať na Malej hore, v bezprostrednej blízkosti areálu Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského a výskumného centra BioMed. Celý areál nemocnice by mal mať plochu 84 000 m². Výstavba sa predpokladá v rokoch 2019 -2022.

Riešenie novej univerzitnej nemocnice je výsledkom verejnej anonimnej urbanisticko-architektonickej súťaže.

Porota ocenila najmä to, že sa autori víťazného návrhu dokázali vyhnúť „inštitucionálnej pompe a zachovali civilné merítko projektu“. Plusom bolo aj vytvorenie rekreačného areálu s názvom Údolie lásky. „Takáto nemocnica budúcnosti bude adekvátnym a dôstojným sídlom pre medicínu, v ktorého strede záujmu stojí človek,“ konštatovala v rozhodnutí porota.

Na otázku MESTSKÝCH NOVÍN, či súvisí schválenie tohto zámeru s niekoľko desaťročí trvajúcim úsilím postaviť v Martine novú nemocnicu, keď jestvujúca nemá priestor pre rozvoj, alebo viac s vysokou kvalitou Jesseniovej lekárskej fakulty UK a jej nárokmi na podmienky pre špičkovú výučbu, odpovedala hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva SR Zuzana Eliášová: - Jedno s druhým súvisí. Tak ako si pacienti zaslúžia mať kvalitné podmienky na liečbu, lekári a ďalší zdravotnícki pracovníci adekvátne podmienky na svoju prácu, tak si zaslúžia aj akademici a študenti medicíny kvalitné prostredie na výučbu a svoj rozvoj. Projekt zhodnotil pre médiá aj generálny riaditeľ UNM v Martine



Dušan Krkoška, ako reálny, a to vďaka vynikajúcej spolupráci s lekárskou fakultou. "Veľmi nás teší, že práve v Martine bude stáť prvá lastovička, kde môžeme ukázať, že je možné manažovať akútne pacientov na európskej úrovni. V nemocnici budú najmä akútne pacienti." Ako informovala MN členka tímu projektového „nemocnice budúcnosti“ Martina Antošová, momentálne prebieha proces schvaľovania zmien a doplnkov územného plánu mesta Martin, v rámci ktorého je priamo riešené aj dopravné napojenie jednak na existujúcu dopravnú infraštruktúru z ulíc Sklabinská a Tomčianska, ako aj napojenie na nadradenú dopravnú infraštruktúru - plánovaný východný mestský okruh. M. Antošová sa vyjadřila pre MN aj k zmenám projektu novej UNM od polovice roka 2018, keď sa skončila architektonická súťaž: „Nemocnice patria k najkomplikovanejším stavbám vôbec. V roku 2018 sme sa postupne pripravovali na realizačnú fázu. Bol zadefinovaný presný počet lôžok, veľkosť jednotlivých celkov nemocnice, technológie ktoré budú využívané v diagnostike a liečbe, počty a typy ambulancií, priestory pre vzdelávanie, laboratóriá a pod. Kapacita objektu sa celkovo zvýšila o jedno nadzemné podlažie.“

(K tejto investícii desaťročia sa podrobne vrátíme v nasledujúcom vydaní MESTSKÝCH NOVÍN.)

Pripravil: Michal Beňadik

Editoriál



Mgr. MARTIN KALNICKÝ

Nový rok – nové nádeje a množstvo práce, takže aj nové informácie o investícii desaťročia (storočia) – novej nemocnici. (Podrobne v budúcom vydaní.) Mimoriadny priestor venujeme znovu názorom a podnetom občanov. Keďže MESTSKÉ NOVINY podporujú

talenty, uverejňujeme víťaznú poviedku z našej literárnej súťaže a všimame si aj významnú knihu a osobnosti histórie. Ako novoročný darček občanom Vrútok, ktorých rozvoj je pre obe mestá vzájomne obohacujúci – prinášame výnimočne veľa informácií o Vrútkach.

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ladislav Thomka-Markovický

Signatár Martinskej deklarácie, verejný činiteľ, statkár (* 26. 7. 1864 Bystrička, okr. Martin – † 13. 10. 1941 tamže). Pochádzal z turčianskeho zemianskeho rodu (de Bisztricka). Otec Štefan Thomka-Markovický, zeman, statkár (1833 – 1915), matka Zuzana, rod. Thomková (1843 – 1925). Manželka Jana Thomková-Markovická, bezdetný. Navštevoval ľudovú školu v Bystričke, 1873 – 1874 študoval na gymnáziu v Martine, 1875 – 1879 v Banskej Bystrici. Statkár na Bystričke, majiteľ kúrie. Účastník slovenského národného hnutia. Zakladajúci člen Matice slovenskej, člen Muzeálnej slovenskej spoločnosti a iných národných spolkov a aktivít. 30. októbra 1918 účastník prijatia Martinskej deklarácie, ktorou sa slovenská politická reprezentácia prihlásila k čs. štátnosti. Priateľ rodiny Tomáša Garrigue Masaryka, počas letných pobytov v Bystričke bol jeho dom miestom stretnutí slovenských národovcov s T. G. Masarykom, ktorý prenajímal priestory v kúrii Lehotských, bratrancov L. Thomku-Markovického. Funkcionár Slovenskej národnej strany a Muzeálnej slovenskej spoločnosti, 1918 člen Slovenskej národnej rady v Martine.

**Zdroj: Biografický lexikón Slovenska, Lexikón osobností Martina, foto: SNK
Rubriku pripravuje: Michal Beňadik**



Podnety občanov Martina (v jeho jednotlivých mestských častiach) sú jedným z pilierov MESTSKÝCH NOVÍN. Sú práve tými, kvôli ktorým sa ich vydavateľ podujal vydávať a ktoré sú pre občanov mesta, ako aj pre kompetentných, podnetné, aby vzniknuté problémy riešili. K všeobecnej náprave a k spokojnosti. Tu je jeden v MČ Ladoveň-Jahodníky-Tomčany.

Čo bude s objektom na fotografii?

Martinčan **Anton Mikolajčík**, čitateľ MESTSKÝCH NOVÍN, sa pýta: „Bude sa, prosím Vás, niečo diať s týmto objektom na Ladovni? Sú tam nejaké plány? Len tam chátra a nikto sa o to nezaujíma.“

ODPOVEDÁ ZUZANA KALMANOVÁ, HOVORKYŇA MESTA MARTIN:

„Objekt na Ladovni je súkromným vlastníctvom vrátane odkúpeného pozemku pod stavbu – pod parkovisko, ktoré bolo súčasťou stavby. Na pozemku bolo vydané stavebné povolenie na obchodnú prevádzku vrátane statickej dopravy pre objekt. Nie je nám známe, aké úmysly s ním vlastník má, v uvedenej problematike je kompetentný konať výhradne stavebný úrad ako štátny stavebný dohľad.“

Autor: (mbk)

Haváriám treba systémovo predchádzať

Zima prináša vždy špecifické témy, ale v tomto období máme „na stole“ jednu veľmi vážnu tému, priam strategického významu – a to ja zabezpečenie dodávky tepla a teplej vody do bytových domov v Priekope. Tu je situácia už na hranici únosnosti. Súvisí to so strategickým rozhodnutím z minulosti, keď sme súhlasili, aby sa Priekopa napojila horúcovodom cez Košúty na centrálny zdroj tepla, a to je Martinská teplárenská. Vtedy sme si mysleli, že si pomôžeme... Bohužiaľ, musím povedať, že to množstvo porúch na hlavnom rozvode v rámci mesta a to, že došlo k závažnej poruche na prívode, ktorý zásobuje práve Priekopu a Vrútky, tak negatívne ovplyvnilo túto skúsenosť – a to ešte môžeme byť radi, že nie sú extrémne mrazy – že ľudia boli niekoľko dní v bytoch, kde je chladno a len sporadicky sa púšťa teplá voda. To považujem za niečo, čo je v dnešnej dobe nemysliteľné! K poruchám môže dôjsť, ale je neprípustné, aby bol výpadok taký dlhý. Spoločnosť STEFE, ktorá je vlastníkom sídliskových rozvodov (ale nie toho hlavného), robí opatrenia, aby bola v bytoch aspoň aká-taká tepelná pohoda. No s tým sa nemožno uspokojiť. Poviem to úplne otvorene: budem spolu s poslancami z MČ Priekopa hľadať spôsob, aby sme znovu obnovili prevádzku plynovej kotolne v Priekope. Ona je funkčná (je len zakonzervovaná) a je dimenzovaná na potreby tejto časti mesta. Ide o to, aby sme eliminovali do budúcnosti tieto javy, ktoré predstavujú dnes už taký stupeň diskomfortu, že je to nepredstaviteľné. Človek pochopí poruchu, odstavku na 1-2 hodiny, ale nie na niekoľko dní. Toto sa nesmie stať, v takomto rozsahu a počas vykurovacieho obdobia. Je to, podľa môjho názoru, len výsledok dlhodobého podinvestovania opráv hlavných potrubí. Tie rozvody sú ako ementál, fučí to na mnohých miestach v celom meste. Na Ladovni, v centre a inde. Ak sme boli presvedčení v minulosti, že je dobré rozhodnute napojiť sa na centrálny zdroj tepla, skúsenosti nás učia, že je to inak. Dnes sa tento centrálny zdroj tepla ukazuje ako, prinajmenšom, komplikovaný a nespoľahlivý. Preto som presvedčený, že je najvyšší čas zaoberať sa touto témou, ktorá je nanajvýš aktuálna.

Peter Kašuba

Anton Mikolajčík, Martin

OTÁZKA

Sú nejaké reálne plány, čo s týmto priestorom v centre (na fotografii)? Vyzerá to hrozne, je to úplne zanedbané a keď k nám príde nejaký návštevník, tak len krúti hlavou, čo také miesto robí v historickom centre. Tam by mohol byť napríklad taký krásny malý park s fontánou a posedením. Neuvažuje sa o niečom?



Príklad (dočasného) nesúladu záujmov mesta resp. občanov a vlastníka pozemku.

ODPOVEDÁ: ZUZANA KALMANOVÁ, HOVORKYŇA MESTA MARTIN

Mesto nie je vlastníkom uvedeného miesta, ide teda o súkromné vlastníctvo. V rámci územného plánu pešej zóny a historického centra mesta Martin sa v uvedenom priestore ráta s dostavbou bytových jednotiek a občianskej vybavenosti.

Anketa v Martine-Stred

Čo sa vám v Strede páči alebo nepáči, čo by sa malo zlepšiť, na čo by sa mali poslanci zamerať v najbližšom období?



Daniel Nebožka, Martin-Sever: - Páči sa mi OC Galéria, čo nedávno postavili, je tam viacero obchodov, takže tam môžu ľudia chodiť. Páči sa

mi, keď je tu najmä v zimných mesiacoch taká dobrá atmosféra, že sa tu človek môže po meste prejsť. Ak by sa niečo malo zlepšiť, možno to parkovanie a pridať trochu viac zelene a takých oddychových miest v rámci námestia alebo v bočných uliciach a tie dlaždice, čo sú stále vybité a stále sa opravujú...

E. K. z Martina: - Ja som patriot Martina. Teraz žijem na Severe, ale desiatky rokov som žila v centre. Martin sa mi ako celok páči, ale nepáči sa mi pešia zóna. Preto, že ju stále opravujú, používajú asi nekvalitné dlaždice... Takže asi by sa malo viac dbať na kvalitu materiálov. A potom niektoré úpravy, fasády týchto domov, aspoň tých starších, by sa žiadalo dokončiť, aby pasovali ku koloritu ostatných, ktoré sú už opravené. Bolo by veľmi rozumné, ak by sa pešia zóna dokončila aj smerom ku kostolu a okolo neho, aby sa odtiaľ odstránili tie autá. V centre by nemalo byť veľké parkovisko. Bol' avým miestom Martina je aj táto tržnica, rozhodne by sme tam nemali mať takúto tržnicu, šiatre a podobne. Ak je pravda, že pred OC Galéria by sa mal podľa návrhu odstrániť trávnik a miesto neho by tam mala byť dlažba a fontána, tak

to rozhodne nie, trávnik by tam mal zostať. Fontána by bola veľmi pekná, hlavne v lete, ale odstrániť trávnik – to určite nie, práve naopak.



Marián Solivajs, Žilina: - Mne sa pešia zóna páči. Stanica sa mi veľmi nepáči. Mínil som tu bol pracovne, ráno, a nebolo sa ani kde občerstviť,

je to také ošarpané. Chodievam sem, dá sa povedať, každý týždeň. Väčšinou len prechádzam Martinom, keď potrebujem zaparkovať, väčšinou využijem dvor pošty. Viem, že v centre sa parkuje, ale ak sa bude rekonštruovať, už sa parkovať nebude... No parkovanie je problém v každom veľkom meste.



Miloslav Feriančík, Martin-Stred: - Mne sa nepáči napr. táto pešia zóna. Mali by sem dať viac zelene. Ja som sa v Martine narodil, pamätám si pešiu zónu

aj pred prestavbou – a páčila sa mi viac vtedy. Bolo tu viac zelene, tá mi tu veľmi chýba. A okrem toho sa mi nepáči napr. aj priestor pred OC Galéria, tam by som tiež vysadil viac zelene. Hovorí sa o dlažbe a fontáne miesto trávnik – ale nešlo by to bez tej dlažby?... Ak bude skoro celý zvyšok námestia osadený stromami, možno by som ten trávnik aj ozeľ, ale najlepšie by bolo, keby aj trávnik nechali. Keby sa urobil na tržnici parkovací dom, bolo by to lepšie, len či to niekedy bude...

A keď mám túto možnosť, nepáči sa mi to, že v centre chýbajú koše. **Autor: (mbk)**

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Straka

Signatár Martinskej deklarácie, úradník, osvetový pracovník, ochotnícky herec (* 2. 6. 1884 Bački Petrovac, Vojvodina, Srbsko - † 10. 2. 1949 Martin) – Manžel Eleny, rod. Čičmancovej (dcéra J. Čičmanca, signatára Martinskej deklarácie, národnokultúrneho pracovníka). Otec Viery Bálinthovej, herečky, prekladateľky a režisérky.

Študoval na obchodnej akadémii v Prahe, bol úradníkom Živnobanky v Prahe, potom Tatrabanky a Sporiteľne v Martine, po návrate z prvej svetovej vojny opäť pracovníkom Tatrabanky v Martine, v rokoch 1922-29 jej riaditeľom v Bratislave, v rokoch 1929-39 v Košiciach, od roku 1939 znovu v Martine. Bol aj aktivistom sokolského hnutia na pôde Dobrovoľného hasičského zboru v Martine, roku 1919 zakladateľ a starosta miestnej jednoty Sokola v Martine, kde mal Sokol aj sídlo Podtatranskej župy Hviezdoslavovej. Od roku 1893 účinkoval ako herec, spevák, tanečník a recitátor v Slovenskom spevokole (v roku 1912 spieval titulnú úlohu v predstavení opery Čarostrelec), účinkoval aj na večierkoch Živeny, najstaršieho spolku slovenských žien, spolupracoval ako autor a prekladateľ. Ochotnícke divadelné predstavenia organizoval aj v Košiciach. V roku 1903 bol pokladníkom spolku Detvan v Prahe, v rokoch 1908-1913 zástupcom veliteľa a tajomníkom, v rokoch 1913-1919 veliteľom Dobrovoľného hasičského zboru v Martine, v rokoch 1907 – 1921 členom výboru a od roku 1922 čestným členom Slovenského spevokolu v Martine.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: SNK

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Matúš Duchaj

Signatár Martinskej deklarácie, verejný činiteľ, právnik (* 9. 4. 1878 Blatnica, okr. Martin – † 29. 12. 1949 Martin). Otec Ján, obchodník (1837 – 1880), matka Anna, rod. Dulová (1842 – 1925), sestra Matúša Dulu, brat Ján (rovnako účastník zhromaždenia a signatár Martinskej deklarácie). Manželka Želmíra Duchajová-Švehlová, akad. maliarka, podpredsedníčka Živeny; bezdetný.

V rokoch 1890 – 93 študoval na evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici, 1893 – 97 v Šoprone, potom právo na univerzite v Kluži, 1903 získal titul JUDr., 1910 zložil advokátsku skúšku v Budapešti. Do roku 1918 a 1920 – 22 majiteľ advokátskej kancelárie v Martine, 1919 – 20 hl. slúžny Turčianskej župy, 1922 – 49 št. verejný notár v Martine. Aktívny príslušník národného hnutia a Slovenskej národnej strany, 1912 člen slovenskej delegácie na národných slávnostiach v Prahe, 1918 účastník prijatia Martinskej deklarácie, účastník zasadnutí výkonného výboru SNR, jej spolupracovník a zástupca pri župnom úrade v Martine. Angažoval sa i v oblasti peňažníctva, člen výboru Tatrabanke v Martine. Kriticky vystupoval vo vedení i v článku v Národných novinách proti zmenšovaniu vplyvu Martinčanov v Tatrabanke a proti tomu, že do vedenia Tatrabanke sa dostali politici, ktorí zastávali rôzne iné záujmy. Vlastník väčšieho poľnohospodárskeho majetku v Blatnici, na ktorom sa venoval najmä chovu dobytky a koní. Roku 1925 uverejnil v tlači komentár k zákonu o plemenitbe hospodárskych zvierat.

Zdroj: Biografický lexikón Slovenska, Lexikón osobností Martina, martinskadeklaracia.sk

Foto: SNK

Každý začiatok roka sa opiera o predsavzatia, plány a zámery. Výnimkou nie je ani mestská časť Podháj-Stráne, o čom aktuálne informuje dvojica poslancov.



Rudolf Kollár, viceprimátor mesta Martin a poslanec za MČ Podháj-Stráne

Skúste v stručnosti zhrnúť to azda najzásadnejšie na rok 2019, na čo sa chcete zamerať...

Záver roku mal mimoriadne dramatický priebeh. Bola to predvolebná kampaň a úsilie občanom MČ Podháj-Stráne predložiť odpočet mojej poslanskej práce za uplynulé obdobie. Napriek skutočnosti, že časť obdobia bola v meste nútená správa, v mestskej časti sme podľa daných finančných možností pripravovali i investičné akcie, ktoré priniesli zlepšenie života. Jednak samotná práca, ale i jej medializácia, o ktorú som sa snažil, priniesla výsledok, že som občanov (minimálne aspoň tých, ktorí prišli voliť) presvedčil a bol som opätovne zvolený za poslanca MsZ. Po voľbách bolo potrebné prevziať zodpovednosť za ďalší vývoj v meste, a tak som vykonal množstvo rokovaní s novými poslancami s cieľom vytvoriť poslanskej klub, ktorý bude garantom pozitívneho smerovania života v našom meste v nastávajúcom volebnom období. O tom, že klub má 16 členov a že som jeho predsedom, boli občania už informovaní. Aj v súvislosti so skutočnosťou, že primátor nášho mesta Ján Danko si ma vybral za jedného zo svojich dvoch zástupcov, ma viedla k tomu, že som sa už neuchádzal o pozíciu predsedu výboru mestskej časti. To však neznamená, že vývoj v našej mestskej časti už nechcem ovplyvňovať. Budem sa snažiť novému predsedovi mestskej časti Tomášovi Ignačakovi byť nápomocný a odovzdať mu i skúsenosti s touto prácou. Ja v novej pracovnej pozícii už musím koordinovať všetky mestské časti v našom meste.

Čo sa týka konkrétne MČ Podháj-Stráne, určite budeme pokračovať v ďalšom dopĺňaní nielen parkovísk, ale aj v iných aktivitách. Čo však konkrétne dostane prednosť, musí rozhodnúť výbor MČ ako celok. Čo sa týka problematiky uvažovaného zámeru výstavby Kauflandu pri športovej hale na Podháji, je dôležité si uvedomiť, že v rámci doterajšieho a platného územného plánu je rozpor s umiestnením v tomto území. Či už Útvár hlavného architekta mesta Martin alebo i výbor MČ sa stotožňujú s požiadavkou vypracovania overovacej urbanistickej štúdie, ktorá by mala riešiť funkčno-prevádzkové vzťahy a priestorové usporiadanie v území, aby bolo možné v území zabezpečiť, okrem samotného obchodného zámeru, aj odstavné plochy pre všetky športové zariadenia v danej lokalite.



Predseda výboru MČ Tomáš Ignačák a poslanec za MČ Podháj-Stráne.

Ešte v decembri sa v Pizzerii Venezia konalo úvodné zasadnutie výboru MČ. Vyplynuli z neho od obyvateľov otázky a či podnety, na ktoré ste odpovedali, a či sa snažíte podľa možností hľadať riešenia?

Hneď na prvom zasadnutí sa zúčastnilo aj asi 12 občanov. Niektorí mali vlastné konkrétne požiadavky, iní sa prišli stretnúť a zoznámiť sa so svojimi zástupcami. Z tých konkrétnych žiadostí môžem spomenúť napr. požiadavku na vybudovanie verejného osvetlenia na Ul. hrđinov SNP, osadenie dopravných zrkadiel, budovanie parkovacích miest, kryté prístrešky zastávok MHD na Hollého ul. a ďalšie. Postupne budeme pracovať na riešení týchto žiadostí. Niektoré požiadavky sa podarilo aj začať riešiť spolu so zodpovedným pracovníkom MsÚ a prevádzkovateľa osvetlenia sme mali obhliadku možnosti doplnenia svetelných bodov, na ktorej sme sa dohodli na technickom riešení a začiatkom jari sa môže začať s realizáciou. V posledných dňoch so snehovou nádielkou ma občania kontaktujú najmä z dôvodu nespokojnosti so zimnou údržbou komunikácií. Táto problematika je na samostatnú kapitolu, nateraz aspoň stručné informácie. Zimná údržba sa riadi podľa operačného plánu zimnej údržby 2018/19, ktorý bol schválený mestským zastupiteľstvom. Tento okrem iného definuje, podľa poradia dôležitosti a kritérií s prihliadnutím na potreby dopravy a zásobovania obyvateľstva, zabezpečenie zdravotnej a požiarnej služby. Mestské komunikácie nsú zaradené do štyroch kategórií a chodníky do troch kategórií. V prípade, že občan nie je spokojný so stavom komunikácie, mal by v prvom rade kontaktovať zmenového dispečera spoločnosti Brantner Fatra, s.r.o., ktorá vykonáva údržbu (4211333). V prípade nespokojnosti môžete kontaktovať aj mňa. Ako som sľúbil v mojej predvolebnej kampani, mojou snahou ostáva viac zapájať a oboznamovať verejnosť s dňami v MČ. Týmto znova pozývam na naše zasadnutia, ktoré sa budú konať každý prvý pondelok v mesiaci v pizzerii Venezia na Strážach (v prípade sviatku sa termín posúva na nasledujúci pondelok).

Pripravil Igor Válek

OTÁZKA REDAKCIE

Chodník zdravia na Severe na Horičke je v žalostnom stave. Je nevyhovujúci aj z bezpečnostného hľadiska, drevené zábradlia pri schodoch sú polámané a ležia na zemi. Kedy to mesto opraví a zrekonštruuje?

ODPOVEDÁ: ZUZANA KALMANOVÁ (hovorkyňa mesta Martin)

Mesto Martin dlhodobo zabezpečuje údržbu a opravy Chodníka zdravia a poznania už od jeho vybudovania. Bohužiaľ, práve toto miesto sa často stáva terčom vandalov, a preto museli byť informačné tabule, či iné časti chodníka už niekoľkokrát čistené a opravované. Nové poškodenia a znehodnotenia na chodníku budú opravené hneď, ako to dovoľia poveternostné podmienky. Mesto v jamých mesiacoch tiež plánuje komplexnú opravu zábradlia a schodov.



Chodník zdravia chátra a neplní svoj účel

OTÁZKA REDAKCIE

Teraz v zimnom období by občania určite privítali, keby mesto postavilo jednoduché klzisko pre deti, prípadne aj pre dospelých v mestskej časti Sever alebo v iných mestských častiach, čo by možno nebolo až také zložité. Uvažuje sa o tom?

ODPOVEDÁ: ZUZANA KALMANOVÁ

Mesto Martin momentálne neuvažuje o klziskách v jednotlivých mestských častiach. Do budúcnosti však plánujeme umiestnenie klziska priamo do centra mesta tak, aby bolo dostupné pre všetkých obyvateľov Martina.

Autor: (Pch)

Parkovisko pri kostole chýba ako soľ

Vianočné a novoročné sviatky opäť ukázali, aké sú nedostatočné možnosti parkovania pri rímsko-katolíckom kostole na Severe. Riešenie tohto dlhodobého problému existuje, dokonca je už navrhnuté, len ho treba zrealizovať. Situácia sa podstatne zlepši, keď sa v blízkosti kostola zo smeru od Fatry vybudujú nové parkovacie plochy s kapacitou 118 miest (šírka 2,5 m, dĺžka 5,5 m), z toho 6 pre ZŤP. Najskôr však treba vykúpiť pozemky pod stavbu a potom začať stavať parkovisko (asfaltovo-betónový povrch) s prilehlým chodníkom so zámkovou dlažbou. Predpokladané celkové náklady sú 552 200 eur. Pri stavbe bude treba brať do úvahy ochranné pásmo vzhľadom na zdroj minerálnej vody Fatra, čiže zabezpečiť parkovisko špeciálnym podložením tak, aby v prípade úniku ropných látok z áut to neodchádzalo do pôdy, ale do nejakej zbernej šachty. Toto parkovisko by neslúžilo iba veriacim počas bohoslužieb, ale aj ostatným občanom celý deň. Navyše v kontexte s uvažovaným zariadením vlakovej zastávky Martin-Fatra a vybudovaním oddychového parku pri kostole ešte viac stúpne význam tohto parkoviska. Do 15. mája 2019, keď si pripomenieme 25. výročie vysvätenia božieho chrámu na Severe, sa to nestihne zrealizovať, ale nech je toto výročie impulzom pre kompetentných, aby problém s parkovaním pri kostole čím skôr komplexne vyriešili.

Autor: (Pch)

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Milan Štetka

Signatár Martinskej deklarácie, ev. farár, národnokultúrny pracovník (* 29. 6. 1877 Senica – † 22. 11. 1923 Praha).

Študoval na ev. lýceu a na teologickej akadémii v Bratislave a na univerzite v Rostocku. V r. 1902 sa stal kaplánom v L. Mikuláši a St. Turej. V r. 1904 ho zvolili za farára v Turanoch, kde pôsobil až do konca r. 1922. Zaslúžil sa o postavenie nového turianskeho kostola a školy v Nolčove, bol aj správcom a účtovníkom menšieho slov. peňažného ústavu Turianskej ľudovej banky. V r. 1918 podpísal Martinskú deklaráciu a napísal stručnú históriu násilnej maďarizácie, ktorá bola použitá na mierových rokovaníach v Paríži. Pomáhal aj organizovať Zbor turčianskych dobrovoľníkov. (Zbor asi 150 mužov vznikol na podnet M. Vanča, starostu Martina I. Thurza a ev. farára F. Ruppeldta, aby od 10. 6. do 13. 9. 1919 bránil v postupe maďarských jednotiek, ktoré chceli znemožniť začlenenie Slovenska do ČSR. Zbor sa zapojil do bojovej a prieskumnej činnosti a strážnej služby v okolí Kremnice, B. Štiavnice, Zvolena a Sv. Antona a postupu na Salgótarján. Viacerí členovia Zboru boli vyznamenaní Čs. vojnovým krížom.) Od roku 1923 bol katechétom na martinskom gymnáziu. V Martine sa vo funkcii predsedu Stavebného družstva zaslúžil o výstavbu 27 rodinných domov. Venoval sa aj publicistickej práci. Bol zakladajúcim členom Matice a členom Muzeálnej slov. spoločnosti. Jeho dcéra Viera Šetková (1911 - 2001) bola učiteľka a kultúrna pracovníčka, lektorka slovenčiny na KU v Prahe, učila o.i. na obchodnej akadémii, gymnáziu a zdravotníckej škole v Martine, za demokratické zmýšľanie prenasledovaná v čase 1. slovenskej republiky i ČSR.

Zdroj: Martinskadeklaracia.sk,

Lexikón osobností Martina, foto: SNK

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ilja Pauliny-Tóth

Signatár Martinskej deklarácie, verejný učiteľ, lekár a pedagóg (* 27. 12. 1896 Martin – † 12. 2. 1965 Bratislava)

– Bol vnukom spoluorganizátora Memoranda 1861, podpredsedu Matice a spoluzakladateľa KÚS-u, Sporiteľne a Živeny Viliama Pauliny-Tótha de Töre et Tóthmegyer a synom Žigmunda Pauliny-Tótha-Vilinského, riaditeľa Tatrabanky, účastníka zakladania všetkých významných priemyselných podnikov v Martine, a Margity, rod. Milecovej, úradníčky politickej správy, úradnej prekladateľky a predsedníčky Živeny. Manželka: Helena, rod. Petzová, herečka – členka činohry SND.

Gymnázium absolvoval v B. Bystrici a Šoprone, od r. 1906 polosirota, medicínu vyštudoval na univerzitách v Budapešti a Bratislave. V r. 1921-31 bol pracovníkom Internej kliniky LF UK, 1931-61 primárom a riaditeľom Štátnej infekčnej nemocnice v Bratislave.

Zúčastňoval sa národných podujatí, v októbri 1918 bol účastníkom deklaračného zhromaždenia, v r. 1919 bol pracovníkom čs. delegácie v Budapešti. Člen predsedníctva Slov. národnej strany. Zakladajúci člen Matice. Po vzniku ČSR bol hlavným zdravotným komisárom Bratislavy, podpredsedom Ústrednej jednoty čs. lekárov. Po vypuknutí SNP odišiel na povstalecké územie, od 1. 9. 1944 zastával funkciu spolupovereníka, od 5. 9. 1944 zástupca povereníka pre zdravotníctvo. Po prechode do hôr bol lekárom partizánskej brigády Smrť fašizmu. Po r. 1945 bol externým učiteľom na LF UK. Neskôr člen Demokratickej strany a v r. 1945-46 člen Slovenskej národnej rady a predseda jej rozpočtového výboru. Významenaný Radom SNPI. triedy.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, wikipedia, cemetery.sk, foto: Lexikón



Prístupovú cestu k ZŠ s MŠ Hurbanova čaká rekonštrukcia

OTÁZKA REDAKCIE

V apríli 2018 na zasadnutí mestského zastupiteľstva schválili poslanci o. i. aj uznesenie, ktoré sa týka investičnej akcie rekonštrukcia prístupovej komunikácie pri Základnej škole s Materskou školou Hurbanova ul. (80 000 eur), financovanej čiastkou z rezervného fondu mesta Martin. Odvtedy prešlo veľa času, ale stavať sa tam ešte nezačalo. Prečo sa to nestihlo urobiť na jeseň 2018?

Bolo to pre klimatické podmienky, alebo je za tým iný dôvod? Kedy sa teda začne rekonštruovať táto prístupová komunikácia?

ODPOVEDÁ: VLADIMÍR POVODA (hlavný inžinier mesta Martin)

Chcem poprosiť občanov o trpezlivosť, nedá sa to urýchliť, ale sme na dobrej ceste, aby sme na jar 2019 nielen začali s rekonštrukciou, ale ju aj dokončili. V decembri 2018 bolo ukončené územné konanie už aj s novou projektovou dokumentáciou. Pôvodnú dokumentáciu bolo treba zmeniť tak, aby bola do nej zapracovaná požiadavka na určitý posun parkoviska smerom k škole, trochu ďalej od domu, ktorý sa nachádza v tej lokalite. Pri projektoch v zastavanom území, kde do toho vstupuje viacero faktorov a niekoľko subjektov, je potrebné rešpektovať názory partnerov. Nikomu nechceme robiť zle, požiadavku na ten posun sme akceptovali a bolo to zakreslené do aktualizovanej projektovej dokumentácie. Nemali sme s tým problém, lebo je tam dost priestoru na to, aby sa to mohlo takto zrealizovať. Okrem toho, čo som spomínal, musíme dodržiavať zákonné lehoty... Momentálne čakáme na vydanie územného rozhodnutia. Následne budeme v procese pokračovať stavebným konaním, čo predpokladám, bude trvať približne mesiac. Ak budeme mať do konca februára 2019 stavebné povolenie, môžeme v marci vybrať dodávateľa a začať stavať. Samozrejme, ak nám to klimatické podmienky dovoľia. Keby zimné počasie bolo aj v marci, realizáciu by sme presunuli na apríl. Nejde o veľkú stavbu, urobilo by sa to naraz, nie na etapy. Prístupovú cestu k škole rozšírime, čím umožníme prejazd áut v oboch smeroch naraz, čo momentálne nie je možné. V súčasnosti sa touto komunikáciou dá ísť len jedným smerom, buď k škole alebo naopak. Zároveň využijeme časť priestoru na rozšírenie súčasných parkovacích miest okolo školy pri tejto prístupovej ceste. Tiež bude nevyhnutné preložiť chodník, urobiť prekládky sietí a verejného osvetlenia. Celý ten priestor sa upraví tak, aby stavba mohla byť realizovaná. Myslím si, že táto investičná akcia v Košútoch je veľmi potrebná. Terajšia úzka komunikácia nevyhovuje požiadavkám doby, nebola dimenzovaná na súčasnú hustotu áut, sú tam problémy s parkovaním a mínusom je aj bezpečnostná situácia, keďže hrozia kolízie áut a deťmi. Tento dlhodobý problém chceme vyriešiť kompletnou rekonštrukciou tak, aby to bolo trvalo udržateľné.

Autor, foto: Ľubomír Chochula

OTÁZKA ČITATEĽA (K. J.)

Kedy sa začne s rekonštrukciou kultúrneho domu v Záturčí? Bude sa to realizovať na etapy? Na čo bude rekonštrukcia zameraná?

ODPOVEDÁ: TOMÁŠ ZANOVIT (poslanec)

Kultúrny dom v Záturčí bol postavený v akcii Z našimi obyvateľmi za účelom uskutočňovať v ňom rôzne kultúrno-spoločenské akcie. Postupne sa tam striedali nájomcovia – armáda, súkromník. Myslím si, že už je najvyšší čas ho kompletne zrekonštruovať a vrátiť mu plnohodnotnú funkciu, na ktorú bol postavený. V našej mestskej časti máme základnú školu, materskú školu, súkromnú základnú umeleckú školu a súkromnú materskú školu pre deti s autizmom. Všetky štyri by veľmi radi využívali sálu a priestory kultúrneho domu na rôzne oslavy, besiedky, koncerty, karnevaly a ďalšie akcie, ktoré školy organizujú. Klub dôchodcov Podháj – Záturčie, ktorý má okolo 100 členov, si v zrekonštruovaných priestoroch tiež určite nájde svoje miesto na činnosť. Obyvatelia nielen Záturčia, ale aj celého mesta budú môcť „kultúrka“ využívať na svadby, oslavy, stužkové, zábavy, koncerty, kultúrno-spoločenské akcie, ako aj kondično-relaxačné cvičenia. Verím, že sa tam opäť vrátia stolní tenisti a začnú hrať súťaž.

V kultúrnom dome sídli aj Dobrovoľný hasičský zbor Martin – Záturčie, ktorý má 167 členov. Tento rok je pripravená realizácia prístavby k pôvodnej garáži, na čo mesto Martin získalo prostriedky v sume 30 000 eur. Zrekonštruuje sa priestor pôvodnej garáže, kde parkuje hasičské vozidlo, a vznikne priestor pre súťažný automobil i pre protipovodňový vozík. Aktuálne sa robí všetko pre to, aby boli pripravené potrebné dokumenty pre ďalšie úkony. Na jar 2019 by sa malo začať verejné obstarávanie. Predpokladáme, že v lete tohto roku budeme môcť odštartovať rekonštrukciu po etapách. Budú zrekonštruované všetky vnútorné a vonkajšie priestory, vymení sa strešná krytina, elektroinštalácia, kúrenie, okná, podlahy. Zrekonštruujú sa toalety, sála, vestibul, kuchyňa, šatňa. V podkroví vznikne nový priestor pre stolný tenis, posilňovňu, klub dôchodcov, školiacu miestnosť. Pôvodné strešné konštrukcie ostanú zachované, nakoľko sú vo výbornom stave. Na realizácii strechy sa podieľali odborníci: František Laštík, bratia Štefan a Karol Vigodovci. Na stavebných prácach má veľkú zásluhu Jaroslav Valko. Vodoinštalácie a kúrenárske práce vykonával František Staniček. Všetkým týmto ozajstným majstrom patrí veľká vďaka za výstavbu kultúrneho domu, ale poďakovanie patrí aj všetkým členom Telovýchovnej jednoty Snaha – Záturčie, dobrovoľným hasičom, futbalistom, stolným tenistom, šachistom, turistom a obyvateľom Horného a Dolného Záturčia, ktorí sa s veľkým nadšením podieľali na stavbe tohto kultúrneho stánku. Ten slúžil, slúži a bude slúžiť pre ďalšie generácie.

Autor, foto: Ľubomír Chochula



Kultúrny dom v Záturčí bude po rekonštrukcii znovu dôstojným stánkom

HISTORICKÉ OSOBNOSTI**Gustáv Izák**

Signatár Martinskej deklarácie, publicista, prekladateľ, advokát (* 24. 8. 1847 Turany, okr. Martin – † 11. 8. 1937 Martin).

Od r. 1861 študoval na gymnáziách v B. Štiavnici a v Levoči, na právnickej akadémii v Prešove, 1873 zložil advokátsku skúšku v Budapešti. Advokátsky koncipient u P. Mudroňa v Martine, od 1873 advokát v Kláštore pod Znievom a v Martine, 1918 – 21 hl. notár Turčianskej župy, od 1923 – 27 správca kurzu pre notárov v Martine.

Venoval sa najmä praktickému písomníctvu a publicistike, tvoril populárno-náučné spisky o volebnom práve a na obranu Slovákov proti maď. šovinizmu (napr. Naučenie o voľbe ablegátov, 1872; Úprava vzťahujúca sa na domobranu, 1887), orientoval sa na otázky nár. uvedomovania, právu a šk. problematiku, po 1918 aj na regionálnu históriu. Publikoval v Pešťbudínskych vedomostiach, Nár. novinách, Slov. novinách, Nár. hlásniku, Ľud. novinách a Slov. pohľadoch, po 1918 v Slov. týždenníku, Slov. denníku, Krásach Slovenska a i. Zberateľ slov. ľud. piesní, 1883 spoluzakladateľ a nakladateľ Románovej bibliotéky, v kt. vydal i vlastné preklady románov M. Jókai a K. Mikszátha z maďarčiny.

1872 – 91 herec a režisér Slov. spevokolu, 1878 organizátor ochotnickeho divadla v Kláštore pod Znievom, riaditeľ knižnice Nár. domu v Martine, propagátor včelárstva a šachovej hry. Člen a funkcionár študentských, kult. a spoločenských organizácií, zakladajúci člen a člen výboru MS, Slov. spevokolu, MSS, spoluzakladateľ Živeny, Nár. domu a SNM v Martine, 1883 podpredseda hosp. spolku v Turci, 1885 člen spolkového riaditeľstva Tatra bank. Účastník prvého čs. odboja, podporoval Hodžovu koncepciu, člen Slov. národnej strany.

Zdroj: Biografický lexikón Slovenska, Lexikón osobností Martina, foto: SNK

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Štefan Krčméry

Signatár Martinskej deklarácie, básnik, literárny historik a kritik, prekladateľ, publicista, redaktor (* 26. 12. 1892 Mošovce – † 15. 2. 1955 Pezinok, poch. na Národnom cintoríne). V r. 1903 – 07 študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici, neskôr na ev. lýceu, ev. teol. akadémií v Bratislave, 1930 PhDr. R. 1920 – 21 bol na študijnom pobyte v Paríži, 1930 na KU v Prahe. R. 1915 – 18 ev. kaplán, 1918 redaktor Nár. novín, 1919 – 32 tajomník MS, súčasne 1922 – 32 redaktor Slov. pohľadov v Martine, od 1932 sa liečil striedavo na Orave, v Ženeve, v Prahe, kde sčasti pracoval v Slovanskom seminári KU, 1934 – 43 žil v Bratislave a Nitre, 1943 – 47 v Martine, 1947 – 49 v Bratislave, 1949 – 55 na liečení v Pezinku.

Inšpirátorská osobnosť slov. literatúry a kultúry. Mimoriadne významné je jeho literárnohist. dielo, najmä dielo Stopäťdesiat rokov slovenskej literatúry (1943). Najucelenejšia syntéza vyšla posmrtno v Dejínach literatúry slovenskej 1 – 2. Často zaujímal stanoviská aj k problémom výtvarného umenia a hudby, vo vlastnom preklade vydal výber poézie v maďarčine Anthologia szlovák költőkből (1925), v kt. sprístupnil slov. poéziu od štúrovcov po súčasnosť. Prekladal z poézie maď., nem., franc. a zo slovenských literatúr. Mimoriadnu úlohu v rozvoji slov. literárno-kult. života zohral aj ako iniciátor a redaktor MS. Ako tajomník MS sa zaslúžil o organizovanie jej vedeckých a umeleckých odborov, o rozvoj ochotníctva v rámci ÚSOD-u, osvetovej práce, knižnic ap. Politicky sa angažoval v Slov. nár. strane, najmä ako redaktor Nár. novín a publicista. Na dome, kde v Martine žil, je pamätná tabuľa (Divadelná ul.).
Zdroj: Biografický lexikón Slovenska, Lexikón osobností Martina, foto: SNK

Zimná údržba, aká dosiaľ nebola



Zimná údržba je téma, ktorá prekvapí ľudí väčšinou v zime... No pravda je taká, že sme konfrontovaní s rôznymi prístupmi k tejto téme. Jeden prístup je systémový, ktorý akceptovalo aj nové zastupiteľstvo, t.j. že by sa to malo robiť na základe zmluvy a s rozsahom, ktorý k tomu patrí (ľudia a techniky); a druhý spôsob je netypický a nesystémový, a to sú rôzne brigádnicke aktivity, čo má efekt len krátkodobu. Pre ilustráciu: v meste Martin sme v čase najväčšieho spádu snehu, to bolo v sobotu 5. januára, za 12 h počas dennej zmeny najazdili 500 km

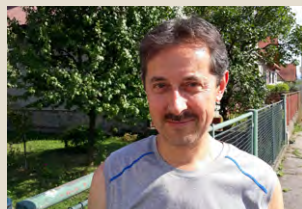
výkonov na údržbe ciest a chodníkov. Myslím, že to aj vidieť, napriek tomu, že vonku ďalej snežilo. Po tých 2-3 miernych zimách sa teraz ukázala pripravenosť na zimu. Nehovorím, že v Priekope alebo v Martine je to už tip-top, ale určite vidieť zásadný rozdiel oproti minulosti aj iným mestám. Také množstvo ľudí a techniky, ako je nasadené v tomto období, tu zrejme ešte nikdy nebolo. Ja sa len teším z jedného: ľudia majú možnosť vidieť pracovníkov, ktorých sme najali na tieto práce prostredníctvom zmluvy so subdodávateľom – sú to desiatky ľudí, ktorí pracujú v meste, na zmeny a čistia napr. zastávky, ale aj chodníky. Také rajóny, ktoré sa teraz odhŕňajú od snehu aj posypajú, to v minulosti nikdy nebolo. Samozrejme, súvisí to aj so zmenou legislatívy, ktorá dala túto povinnosť mestám a obciam. Určite, rezervy máme, ľudia telefonujú, ale to je nekonečný príbeh... No môžem povedať (hoci možno by to mal povedať niekto iný, nie ja), že ak vydrží technika a ľudia v tomto nasadení, Priekopa tiež pocíti zimnú údržbu veľmi pozitívne. Je jasné, že nemôžeme byť hneď všade. Postup zimnej údržby závisí od operačného plánu, ktorý schválilo mestské zastupiteľstvo. Jednotlivé komunikácie zaradené do kategórií 1. až 4; to sú pravidlá „hry“. Jednotkou sú strategické cesty – z hľadiska zásobovania a prepravy ľudí do práce, škôl, chodníky sú v tej poslednej kategórii. Ale snažíme sa aj údržbu chodníkov prispôsobiť významnosti ciest, napr. prepojení sídlisk. Dôležité je, aby sa ľudia obracali s prípadnými námietkami či pripomienkami na poslancov, výbory mestských častí alebo mestský úrad či na Brantner. Keď nejaká požiadavka rezonuje v danej mestskej časti vo väčšom rozsahu, posúvame túto informáciu na úrad a príslušní pracovníci sa tým zaoberajú a snažia sa to zohľadniť.

Petera Kašuba

anketa



Dana Klaudivová, Priekopa, Ul. B. Bullu: Mohlo by tu byť viac na hranie pre deti, je tu pri škole ihrisko, ale je toho málo. Je to tu nevyužitý – priestor je tu veľa, ale zariadení strašne málo. Povieť pravdu, nemám žiadne informácie, čo sa tu v Priekope plánovalo robiť. Teraz je tu všetko rozkopané. Všimla som si akurát, že menili kobrec tam pri Volgogradskej.



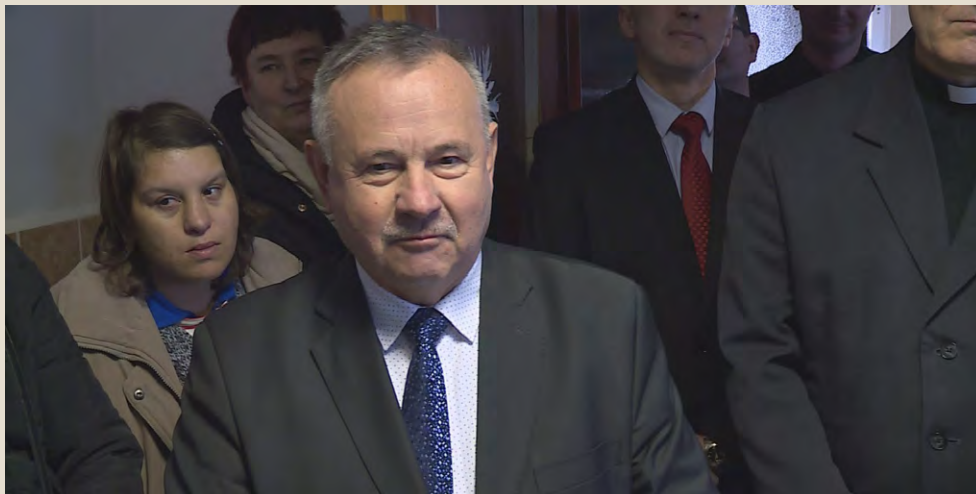
Ivan Brokuta, Priekopa, Kolónia II: Sme spokojní, že nám, tu urobili nový vodovod. No sľúbili nám aj opraviť chodníky, a zatiaľ nič. Nedá sa tu chodiť s kočíkmi, ani v zime zhŕňať sneh. Sme veľmi povďační za Kratinovu ulicu. No čo ma ešte trápi: chodím vlakom. Každý nemá internet v mobile a keď mi vlak mešká pol-trištvrte hodiny, keby mi po 5 min. povedali, ako je zvykom na stanici, že vlak mešká, sadám na bicykel a stíhať dôjsť do

Vrútok. Že sa na tej našej stanici nepredávajú lístky, alebo že sa nekúri, to sa dá zvládnuť, ale toto nám chýba. Keby bol na priekopskej stanici nejaký amplión že by tam napr. z Vrútok zahlásili meškanie. Asi sa to dá riešiť, keď na východe – Rychnava, Kluknava – tam sa to dá.

Martina P. Kolónia Hviezda: Spoj 23-ka chodí dosť nepravidelne, alebo podľa mňa málo a hore k chate Lesník je to ešte kus, keď nemám auto... Kedysi bola ešte aj cesta jama na jame, teraz je to už trochu lepšie. Ja som tu vyrastala od malička, býva sa mi tu veľmi dobre – pod horou, máme aj kontakt s prírodou, akurát tá doprava a ešte tu chýbajú potraviny. Najbližšie sú pri druhej zastávke, ale sú otvorené veľmi nepravidelne, a potom až vo Vrútkach a keď nemáte auto a ste odkázaný na MHD, je to ďaleko. A keď prší, v zime a pre starších je to katastrofa.

Autor, foto: (mb)

Vianoce v charite



Martin (04.01.2019) - Najkrajšie sviatky v roku väčšina z nás trávi doma, v kruhu svojich najbližších. Nie všetci však majú to šťastie, že vlastný domov majú a Vianoce trávia na ulici. Mesto Martin v spolupráci s katolíckou charitou však ani na týchto obyvateľov nezabúda a pripravilo pre nich počas vianočných sviatkov viacero prekvapení.

Mesto Martin na základe poslednej lokalizácie eviduje približne 120 ľudí bez domova. Aj keď mesto prevádzkuje Útulok aj Nocľaháreň, ktoré sú pre nich celoročne k dispozícii, viacero z nich uprednostňuje prespávanie priamo na ulici respektíve v provizórnych prístreškoch.

V týchto prípadoch je kritické prežitie zimy, kedy vonkajšie teploty klesajú hlboko pod nulu. Mesto preto každoročne vyčleňuje finančné prostriedky na nákup vianočných balíčkov, ktoré aspoň do určitej miery zmiernia ich situáciu. Počas lokalizácie bezdomovcom pracovníci mesta odovzdávajú teplé čiapky, rukavice, deky, konzervy a tesne pred Vianocami aj jedlo. Samozrejme, počas sviatkov to nie je jediná aktivita, ktorú mesto realizuje. Aj keď väčšina z nás trávi Štedrý deň výhradne s rodinou, primátor mesta Martin Ján Danko, diecézny biskup Tomáš Galis a riaditeľ diecéznej charity Peter Birčák venovali tento deň aj martinským bezdomovcom. V dome diecéznej Charity sv. Krištofa na pravé

poludnie rozdávali slávnostný obed, ktorý im deň aspoň trochu spríjemnil. „Chcem vám sľúbiť, že budem charitu počas svojho pôsobenia na čele mesta podporovať. Želám Vám všetkým požehnané vianočné sviatky, a verím, že o rok budú vaše sviatky už požehnannejšie a bohatšie, ako sú dnešné,“ prihovril sa klientom charity Ján Danko. Rozdávanie obedu v Charite sv. Krištofa nechýbalo ani na Silvestra. „Život bezdomovcov určite nie je ľahký, bez ohľadu na to, ako sa k nemu dostali. Verím, že aj malé gesto v podobe obedu, milého slova a podpory od zástupcov cirkvi počas sviatkov nielen pohladí ľudskú dušu, ale môže sa stať impulzom na zmenu a nový štart,“ uzavrel martinský primátor.

Zimná údržba v meste Martin

Martin (09.01.2019) - Neodmysliteľnou súčasťou zimných mesiacov je rozhodne bohatá snehová nádielka, ktorá však často komplikuje život v meste. O to, aby mrazy a sneh ovplyvnili bežný život Martinčanov čo najmenej sa aj v roku 2019 stará spoločnosť Brantner Fatra, s. r. o., na základe Operačného plánu zimnej údržby mestských komunikácií na zimné obdobie 2018/2019.

Zimná údržba v meste Martin je vyhlasovaná v závislosti od poveternostných podmienok a predpovede počasia spravidla v novembri a trvá približne do marca. Výrazne teplý november však v roku 2018 prispel k tomu, že v Martine odštartovala až v decembri. Tak ako po minulé roky mesto udržiava zjazdnosť komunikácií, ktoré sú rozdelené do štyroch kategórií. Prednostne sú udržiavané cesty 1. kategórie, a to autobusové trasy MHD, chodníky, schody a križovatky; následne cesty 2. kategórie slúžiace na zásobovanie a poskytovanie služieb či komunikácie v kopcovitom teréne; ďalej cesty 3. kategórie, medzi ktoré sú zaradené predovšetkým cesty na sídliskách a pri štvrtiach rodinných domov a 4. kategórie, kam patria ostatné komunikácie. V prípade trvalého sneženia sa údržba komunikácií 2. a vyšších kategórií začne až po úplnom zabezpečení zjazdnosti ciest 1. kategórie. V prípade pripomienok a požiadaviek na zimnú údržbu sa občania môžu obrátiť na vedúceho zimnej údržby telefonicky

na tel. čísle 043/4211333 alebo e-mailom na fatra@brantner.com. Jedným z najväčších problémov spojeným s výkonom zimnej údržby je parkovanie áut na miestnych komunikáciách a na chodníkoch pred rodinnými domami počas zimného obdobia. „Dovoľujeme si upozorniť obyvateľov mesta Martin, aby počas výkonu zimnej údržby neparkovali svoje motorové vozidlá na miestnych komunikáciách a pred svojimi rodinnými domami na komunikáciách, na ktorých prebieha zimná údržba, ale využívali vyhradené parkovacie plochy. Parkovanie na cestách pred rodinnými domami totiž do veľkej miery komplikuje prejazd odhrňacích vozidiel a samotný výkon zimnej údržby. Je nevyhnutné zdôrazniť, že v takomto prípade hrozí nielen škoda na majetku, ale takisto aj zranenia chodcov,“ vysvetlila Zuzana Kalmanová, hovorkyňa mesta Martin.



Záleží vám na rozvoji mesta MARTIN?

Chceli by ste mať slovo pri prijímaní záväzných dokumentov mesta? Máte nápady ako vdýchnuť Martinu nový život? Váš názor nás zaujíma! Staňte sa aj vy členom komisie primátora - poradného orgánu, ktorý sa bude vyjadrovať k aktuálnemu dňaniu v meste. Prihlásiť sa môžete do nasledujúcich komisií:

- Komisia primátora pre SMART CITY
- Komisia primátora mesta pre ekonomické záležitosti
- Komisia primátora mesta pre legislatívu, územné plánovanie a výstavbu
- Komisia primátora mesta pre kultúru
- Komisia primátora mesta pre školstvo, vzdelávanie a mládež
- Komisia primátora mesta pre sociálno-zdravotnú oblasť
- Komisia primátora mesta pre životné prostredie, verejný poriadok a požiarnu ochranu
- Komisia primátora mesta pre šport
- Komisia primátora mesta pre regionálny rozvoj a cestovný ruch
- Komisia primátora pre energetiku

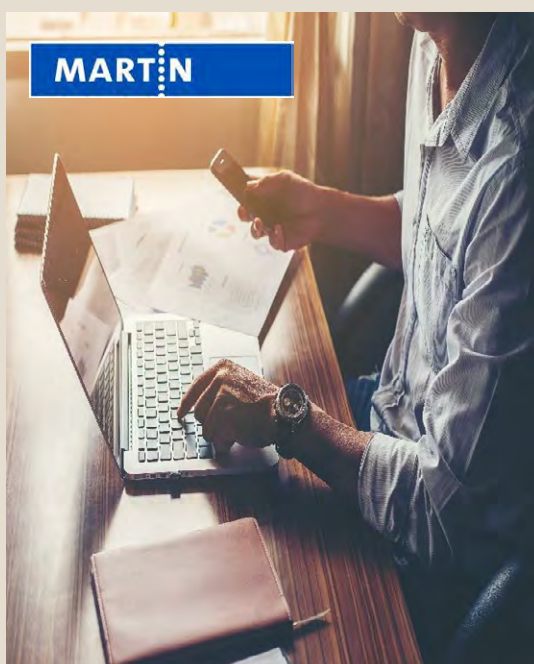
Svoje meno, telefónny a e-mailový kontakt spolu s krátkym odôvodnením prečo máte o členstvo záujem pošlite na zuzana.kalmanova@martin.sk do 31. januára 2019 a mesto Martin sa postará o vašu registráciu.

MARTIN



Cestujte lacnejšie v MHD a nakupujte so zľavami.

Infolinka: 043/413 33 60 | www.martin.sk/karta

O DOTÁCIE MÔŽETE ŽIADAŤ DO KONCA JANUÁRA!

Mesto Martin každoročne formou dotácií podporuje subjekty alebo organizácie, ktoré v meste vykonávajú prospešnú činnosť v oblasti:

- sociálnej a zdravotnej • kultúrnej • z oblasti školstva a vzdelávania • športu • cestovného ruchu • regionálneho rozvoja a zamestnanosti • ochrany životného prostredia • charity

Žiadosti o pridelenie dotácií z odborných komisií je potrebné doručiť najneskôr do 31. januára 2019 osobne do podateľne Mestského úradu v Martine alebo poštou.

Podmienky poskytovania dotácií z rozpočtu mesta Martin upravuje VZN č. 105 a sú zverejnené na www.martin.sk

Priznanie k dani treba doručiť do konca januára

Oznam je určený všetkým obyvateľom mesta Martin, ktorí v roku 2018 nadobudli respektíve predali nehnuteľný majetok. Sadzby dane z nehnuteľnosti, dane za psa a ani poplatku za komunálne odpady sa na rok 2019 nezvyšovali, zostali na úrovni roku 2018.

Dovoľujeme si touto cestou upozorniť obyvateľov mesta Martin, u ktorých došlo k zmene vlastníctva nehnuteľnosti - to znamená, že v roku 2018 nadobudli nehnuteľný majetok (pozemok, byt, garáž, rodinný dom, rekreačnú chatu alebo chalupu a pod.) alebo nastali zmeny okolností na vyrubovanie dane z nehnuteľnosti / stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie - zmena užívanie stavby, dedičstvo/ respektíve ho vlni predali, že sú povinní doručiť na ekonomický odbor Mestského úradu Martin vyplnené tlačivo – „Priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje“ a prílohu na tlačive podľa druhu nehnuteľnosti, a to najneskôr do 31. januára 2019. Uvedené tlačivo je k dispozícii na Mestskom úrade v Martine v klientskom centre, na oddelení dane z nehnuteľností, prípadne si ho daňovník môže stiahnuť z webovej stránky www.martin.sk. Pri podávaní daňového

priznania je potrebné doložiť k nahliadnutiu doklad o nadobudnutí nehnuteľnosti /kúpe alebo predaji/, osvedčenie o dedičstve, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie, list vlastníctva a pod. Táto povinnosť sa týka aj fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb.

V prípade, že u občana alebo podnikateľa v priebehu roku 2018 nedošlo k žiadnej zmene vo vlastníctve nehnuteľnosti, daňové priznanie sa nepodáva. Mesto má evidenciu daňovníkov z daňového priznania podaného v minulých rokoch a podľa nej vyrubí daň z nehnuteľnosti.

Čo sa týka poplatku za komunálne odpady, ak občan chce využiť oslobodenie od poplatku z dôvodov napr. návštevy školy mimo mesta, práce v zahraničí alebo výkonu zamestnania mimo územia mesta, je potrebné doručiť na ekonomický odbor Mestského úradu v Martine príslušné potvrdenia podľa platného Všeobecne záväzného nariadenia mesta č. 76 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Martinčania si merajú svoje sily už 14 rokov



Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov v roku 2018 úspešne uzavrela už svoj 14. ročník. V jednotlivých disciplínach si počas celého roka zmeralo sily až 1068 aktívnych športovcov.

Mesto Martin pred 14 rokmi úspešne zaviedlo tradíciu Martinskej celoročnej olympiády rekreačných športovcov (MCORŠ) pre všetkých, ktorí sa rekreačne venujú športu. Cieľom tohto obľúbeného

podujatia je umožniť Martinčanom bez obmedzenia veku zúčastniť sa pretekoch v športoch, ktoré sú považované za rekreačné a bežne dostupné a zároveň si v duchu fair-play porovnať svoje výkony s ostatnými. MCORŠ pozostáva z 5 súťaží, ktoré sa organizujú v priebehu kalendárneho roka: v kolkárskych pretekoch, behu v prírode, cyklistike, jazde na kolieskových korčuliach a v plávaní. „Som veľmi rada, že Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov z roka na rok získava nových účastníkov od malých predškolákov až po seniorov, ktorých vek sa blíži k osemdesiatke,“ priblížila vedúca Odboru spoločenských služieb mesta Martin Katarína Tomášová. Do celkového hodnotenia za uplynulý rok boli zaradení všetci pretekári, ktorí absolvovali minimálne dve súťažné disciplíny. O celkovom poradí rozhodoval: vyšší počet absolvovaných kôl, nižší výsledný koeficient (podiel umiestnenia v každej súťaži a počtu štartujúcich pretekárov) a nižší celkový súčet umiestnení. Celoroční víťazi budú slávnostne ocenení na každoročnom vyhlásovaní najúspešnejších športovcov mesta Martin.

SMS Infokanáľ



Čo? informácie o meste a mestskom úrade, krízové a kalamitné situácie, uzávierky a opravy ciest, stretnutia poslancov s občanmi, kultúrne a spoločenské podujatia



Registrácia:

na stránke www.martin.sk/sms zadať svoje telefónne číslo alebo poslať sms správu s textom:

**IKmedzeraMARTINmedzeraREGmedzera
MARTINmedzeraULICAmiedzera**
na telefónne číslo **0902 020 707**





Padajúce hviezdy

V deň, keď sa to stalo, som vstal už o šiestej ráno. Bola sobota a večer mali z neba padať hviezdy. Matilda ešte spala. Cez víkend si rada pospí, vždy do dvanástej. Víkendové stravovanie som ako vždy vyfasoval ja a keďže som pri obhliadke chladničky zistil, že nemáme vajcia, po rannej hygiene som sa vybral do Tesca.

Ráno si ponechalo niečo z horúcej noci. Bolo príjemne teplo, alebo svetlomodré, akoby sa pripravovalo na nočné perzeidy.

Z diaľky som videl približujúcu sa susedu.

- Ďurko servus, a čože tak skoro buntošíš? Mladý človek a takto skoro hore?, - opýtala sa udychčane. Slušne som odpovedal, že od šiestej som hore, nemôžem spať, lebo je horúco.

- Okrem toho, dnes večer budú padať hviezdy, - veľavýznamne som vyhlásil a sprisahanecky na susedu žmurkol.

- To býva každý rok a vraj ak jednu zbadáš, mal by si si niečo priat', - zvolala, rýchlo popri mne prešla a zamávala mi rukou, v ktorej držala sobotňajší Nový čas.

Prišiel som k paneláku, vybehol k bytu a otvoril dvere.

V spálni bol vyspatý víkendový vzduch, Matilda mala cez celé telo prehodenú perinu a tvrdo spala. Zavrel som dvere, zobral z obývačky notebook. Uvaril som si kávu, natrel chlieb maslom a uvelebil sa v kuchyni. Otvoril som prehliadač a vyľukal názov Perzeidy. Ako som čítal a vzdelával sa, čas mi ubíhal svetelnou rýchlosťou. Bol stred augusta, hrozná páľava.

Presne o dvanástej sa dvere na spálni otvorili. Vyšla z nich zívajúca Matilda. Bola akoby neprítomná. Sadla si k stolu. Zatiaľ čo som brázdil po internete a zbieral vedomosti o perzeidoch, sedela nehybne. Z okna sa k nám dobýjala neznesiteľná páľava, cez žalúzie drzo dobiedzala.

- Cez deň ostávame doma, nemienim sa topiť vo vlastnej šťave, - naprogramoval som mapu dňa a určil večerné GPS, - Do Hájov vyrazíme až po polnoci. Perzeidy začnú padať po druhej.

Informoval som Matildu akosi prirýchlo, ako na protiveň, aby nestihla protestovať.

Keď som neskôr vypínal sporák, za chodu domiešaval praženicu v panvici a servíroval ju, poučoval som Matildu.

- Perzeidy, kometárny meteorický roj, akýsi pozostatok kométy zvanej Swift Tuttle, asi sa k nám chceta pripojiť, nepodarilo sa jej to, ale zanechala nádherné dedičstvo, ktoré nám na Zemi každý rok pripravuje úchvatné divadlo v najhorúcejšom mesiaci v roku.

Jedli sme praženicu s hnedými kaiserkami. Ako som Matildu nabádal k nočnému dobrodružstvu, pomaly ožívala.

- Za noc ich môžeš vidieť desiatky, ich frekvencia však závisí od polohy, miesta, kde sa nachádzaš. Najlepšie sú viditeľné v horách,

mimo mestského osvetlenia. Pozor! Majú naponáhlo. Treba ich pozorne sledovať.

Po celodennom hnutí a potení v paneláku sme sa s Matildou začali okolo polnoci baliť. Vyrazili sme nočným sídliskom smer Háje a Dolinka. Prechádzali sme aj cez Medokýš. Čím viac sme sa vzdľovali od sídliska, tým do hustejšej tmy sme sa ponárali. Pociť hustoty umočňovala aj spara, ktorá sa uložila na okolité polia po celodennej páľave.

Prvým našim cieľom bola lavička Anička.

- Tak som zvedavý koľko ich uvidíme, - poznamenal som, radostne si šúchajúc ruky, pripravený na kozmické divadlo. Sedel som na zemi, Matilda na lavičke Aničke.

- To bude divadlo, mi ver. Otec s Mišom vraveli, že to normálne padá hviezda! Si zober, normálna hviezda!! Otec vravel, že ak nejakú zbadáme, máme si niečo priat', - mudrovala Matilda.

Nemám rád Matildinho otca, ani jej brata. Jej otec je tu v meste „veľké zviera“, vlastní niekoľko nehnuteľností, ktoré prenajíma. Bohužiaľ, pracujem u nich, nič iné mi neostáva. S Matildou sa ideme v zime pred Vianocami brať a tak postupne zapadáme do rodiny ako dieliky v Tetrise. Občas som však malou neposlušnou medzerou a to Matilda nemá rada. Jej rodina ešte menej.

- Matilda nie, to nie sú hviezdy, iba meteorický roj, pozostatok z kométy, - znovu som ju trpezlivo poučoval. Sväté bolo pre ňu len to, čo povedal jej otec s bratom – veľkí podnikatelia, vlastníci polovice mesta.

Opustili sme lavičku Aničku a vykročili po malom hrebeni smerom k lesu. Nikoho sme po ceste nestretli. Stáli sme pred tmavým lesom. Hviezdy na nebi boli čoraz žiarivejšie. Nikde žiadny človek, ani zver. Boli sme tam sami, opustení a hviezdy sa k nám začínali pomaly približovať.

X X X

Blížila sa druhá hodina nočná. Postupovali sme smerom k Dolinke. Obišli sme ju po malom hrebeni. Ako veliteľ našej dvojčlennej výpravy som zavelil pokyn na rozloženie sa do trávy, ako v základnom tábore. Ľahli sme si na teplú zem. Hriala nás zospodu. Bolo naozaj teplo. S hlavami vytočenými do neba sme pozorovali žiariace hviezdy. Zrazu sa nebo roztancovalo v nádhernom divadle. Začalo padať veľa meteoritov. S Matildou sme v nemom úžase hľadeli na oblohu, tešili sa z hviezdneho cirkusu. Veľmi silno som vnímal aj Mliečnu dráhu, ktorá sa tiahla od

severného obzoru k južnému.

Držal som Matildu silno za ruku. Túlila sa ku mne, cítil som jej kypré prsia.

- Povedz, čo si si prial? – opýtala sa ma nedečkavo. Bola tma, nevidel som jej oči.

- Prial som si len jednu vec, - tajomne som vyhlásil. Matilda spozornela. Rýchlo sa posadila a ja som cítil ako do mňa zabára svoje hlboké zvedavé oči.

- Akú? Prezradíš?, – líškala sa.

- Prial som si, keby sme mali svadbu tu. Obrad počas horúceho letného popoludnia, Slnko by pomaly zapadalo za Hole, stáli by sme na hrebenu nad Dolinkou a naši dvaja svedkovia by štebotali na strome. Aj srnky a veвериčky by sme pozvali.

- Tebe šibe Ďuro? – odrazu zasyčala Matilda zlostne. – Dohodli sme sa predsa, že svadba bude v zime pred Vianocami, v hoteli Turiec, stopäťdesiat hostí, svedkovia Mišo a Hanka.

Zrazu medzi nás vpadlo ticho, ťažké ako meteorit. Pozeral som na oblohu, Matilda do zeme.

- Som myslela, že si konečne budeš priateľ niečo normálne a ty tu vymýšľaš hlúposti. Vieš čo by na to ľudia povedali keby sme tu na týchto lúkach mali svadbu? Veď otec všetko zaplatí! – hundrala a ani sa na mňa nepozrela.

Hľadel som na nebo. Zdalo sa mi, že sa všetko krúti, súhvezdia rotovali, menili svoje polohy. Cítil som ako sme si boli zrazu s Matildou cudzí. Ako dve hviezdy vzdialené od seba milióny svetelných rokov.

- Vždy som snívala o krásnych svadobných šatách. Už mám aj objednané! Za päťsto eur!, - rýchlo vyhlásila akoby sa jej slová spolu so šatami za päťsto eur mali ukryť niekde do krovia.

Divajúc sa smerom na nebo poznamenal som potichu, že možno by jej stačili šaty ušité z ľanu a závoj z hviezd. To, že prstene by sme si namotali zo stebiel trávy, som už radšej ani nespomínal. Pomaly sme sa začali dvíhať z ešte stále teplej zeme. Divadlo žiariacich meteoritov skončilo, hviezdna opona sa zatiahla.

Kráčali sme lúkou smerom od Dolinky, Matilda mlčala, snažil som sa ju chytiť za ruku a znova sa k nej priblížiť. Rozmýšľal som akými slovami by bolo vhodné jej pripomenúť, že ani pred ani po svadbe neočakávam finančnú pomoc od jej bohatého otca a jej rozmazaného brata. Akoby mi čítala myšlienky, sama začala.

- Máš sľúbenú stabilnú prácu u otca, firemné auto, nie lacnej značky a najnovší Apple!, - rozprávala potichu s trasľavým hlasom.

- Nestačí chodiť do práce aj pešo? Naše cesty sú aj tak preplnené, behá tu až príliš veľa áut, - hundral som a kráčal vedľa nej. Matilda zrazu zastala a v tme sa na mňa zahľadela. Cítil som jej pichľavé oči.

- Ty naozaj nemáš žiadne ambície? Niečím byť, znamenať, stať sa, vlastniť....? - opýtala sa ma.

Rozhodil som rukami nad Dolinkou, nad márnosťou jej otázky. Mala pravdu, nemal som žiadne ambície, žil som zo dňa na deň, ako bača na salaši s Dunčom a ovcami. Ešte som dodal, že niečím chcem byť aj sa stať, ale chcem na to prísť sám, nie za pomoci jej otca a brata, s ktorými si nikdy nebudem rozumieť. A nemusím mať k tomu ani drahé auto, najnovší Apple a postavenie.

Nič na to nepovedala. Kráčali sme k sídlisku, prechádzali sme okolo prameňa Medokýšu. Ovlažil som sa prameňom vody, omočil si krk a ruky. Matilda postávala pri zábradlí s rukami prekriženými na prsiach, stávala sa do bojovej polohy. Čakal som, čo z nej ešte vylezie. Nenechala na seba dlho čakať a keď sa nad východným

obzorom začali pretláčať prvé lúče vychádzajúceho Slnka prehlásila:

- A nemysli si! Všetky zákusky budú bezlepkové a to víno, ktoré tvoja mama kúpila, to na našej svadbe nepotečie! Také lacné, obyčajné, chutí ako čučo! Otec už vraj objednal pravé francúzske Bordeaux!, - zavelila rýchlo.

Vychádzal som od prameňa Medokýšu hore schodíkmi, striasal z rúk kvapky vody.

- Je mi to jedno, - ľahostajne som vyhlásil. – Vieš, že ja Francúzov aj tak nemusím. Iba dve dobré veci vymysleli: šampanské a bozky.

Povedal som a pozrel sa hore k nebu. Zdalo sa mi, že iba kde tu sa mihol slabý záblesk preletujúceho meteoritu. Inak bola obloha kľudná.

- Šibe ti, fakt ti už načisto šibe!, - zasyčala Matilda, ustúpila odo mňa na dva dlhé kroky. Už medzi nami nebola len vzdialenosť dvoch hviezd, delil nás celý medzihviezdny priestor.

Rozbehla sa smerom k sídlisku, utekala ako zmyslov zbavená. Chvíľu som tam stál sám, pozeral ako sa jej silueta stráca v tieňoch panelových domov sídliska. Otočil som sa smerom k Hájom a rozmýšľal ktorým smerom sa vydám. Rozbehol som sa naspäť k Dolinke. Putoval som znovu po oráčine, po hrebenu k lavičke Aničke. Cez hrebeň som sa dostal až k lesu, kde miestni vybudovali altánok a kde tiekol prameň.

Od východu sa brieždilo. Ľahol som si do trávy a pozeral na oblohu. Od polnoci sa na oblohe súhvezdia trochu pomenili, posunuli sa. Pomaly ma začínal prepadávať spánok, príjemná únava z celého dňa a horúčavy mi naordinovali krátky mikrosnpánok v ktorom sa mi prisnil zvláštny sen. Ležal som na trávě nad Dolinkou. Z diaľky som začul zvuk hrkajúcich zvoncov oviec, ktoré sa pásli na úbočí lesa. Odrazu sa predo mnou objavil tieň postávajúceho baču, ktorý sa vypínal nado mnou. Poslušne pri ňom sedel Dunčo a z úst mu tiekli sliny. Bača do mňa strčil bakaľou.

- Vieš, kamarát, taký zväzok do akého sa vy hrniete, nie je jednoduchý. Nájdeš v ňom veľa, ale nie všetko, - povedal a oprel sa o bakaľu. Dunčo zavrtel chvostom.

- To nie je ako jazda autom po diaľnici. Priama a rovná, bez zákrut a križovatiek. Je ako vedľajšia cesta, ktorá vedie cez dedinky a mestá. Je na nej plno zákrut, križovatiek a jám. Skúste nasadnúť do auta a pocestujte smerom od severu na juh a uvidíte koľkokrát budete musieť zabrzdziť, preradiť, zatrubiť, dať prednosť, počkať na červenej a zaradiť späť.

Z mikrosnpánku ma prebudil akýsi zvláštny šuchot. Otvoril som lenivo oči. Rýchlo som si ich pretrel prstami. Nevidel som ani baču, ani Dunča. Iba oproti mne, na lavičke pri altánku sedeli dve osoby. Dvaja bezdomovci sa na mňa pozerali a usmievali sa. Vedľa nich na zemi položené dve preplnené Billa tašky.

Rýchlo, ako na povel, som sa zodvihol a slušne pozdravil. Pokynuli hlavami a usmiali sa na mňa. Rozutekal som sa z lesa smerom k Dolinke. Bežal som ako maratónec po oráčine smerom k sídlisku. Nočnú tmavú oblohu vystriedalo svetlomodré nebo pod ktorým sa celé sídlisko pomaly prebúdzalo.

Nemal som pri sebe nič. Matilda utiekla aj s ruksakom, kde boli kľúče, aj mobily. Pri paneláku som chvíľu stál a čakal. Spomenul som si, že Matilda si rada cez víkendy pospi až do dvanástej hodiny...

Autor: JANKA JESENSKÁ

Poviedku J. Jesenskej ocenil v lete 2018 vydavateľ MESTSKÝCH NOVÍN Martin Kalnický finančnou odmenou v rámci akcie „MN pomáhajú talentom“. Vtedy sme uverejnili z poviedky len „ochutnávku“, preto ju teraz uverejňujeme celú ako novoročný darček čitateľom MN, v tomto vydaní aj pre obyvateľov Vrútok. (red)

MESTSKÉ NOVINY vždy na strane občana



Martin Kalnický

V hektickom minulom roku na to nebolo dostatok priestoru, ale prelom rokov je vždy podnetom aj na bilancovanie. Chcem prvom rade poďakovať všetkým, ktorí v minulom roku podporili projekt MESTSKÉ NOVINY – všetkým obchodným partnerom, mestu Martin i profesionálnemu tímu redakcie, ktorí tvoria spolu so mnou novinári Michal Beňadik, Ľubomír Chochula a Igor Válek a grafik Zdeno Ziman.

No v neposlednom rade patrí moja vďaka občanom Martina, ktorí nás čoraz viac oslovujú so svojimi podnetmi, otázkami a námietkami, pretože prijali MESTSKÉ NOVINY ako nástroj, ako cestu, ako sa dá nielen upozorniť na nedostatky, ale aj dosiahnuť zlepšenie.

Vďaka tejto podpore a veľmi pozitívnemu prijatiu sa nám podarilo vybudovať za necelé dva roky periodikum, ktoré nemá obdobu v histórii martinskej žurnalistiky ani v rozsahu, ani v obsahovej či vizuálnej kvalite. A predovšetkým, periodikum, ktoré sa vedome a programovo vyhýba tak bulváru ako aj politickým konfrontáciám, pretože základným cieľom je poskytnúť občanom zadarmo a pravidelne veľký rozsah aktuálnych informácií a umožniť im reálnu, vecnú a systematickú kontrolu, ako im samospráva slúži a čo rieši.

V tomto smere budeme pokračovať aj v roku 2019. Chceme prinajmenšom udržať dosiahnutú kvalitu a máme pre čitateľov pripravených niekoľko prekvapení, s ktorými ich postupne zoznámime.

Čo naozaj chcú Martinčania?



Michal Beňadik

Medzi tým, čo naozaj ako občania Martina chceme a čo nás momentálne páli a riešilo by nám momentálny problém, býva zásadný rozdiel. Názorným príkladom sú zlé možnosti parkovania v podstate v každej mestskej časti. Občania sa dožadujú div nie parkovacích miest pre každého a najlepšie rovno pod oknami bytu.

No skutočne to chceme? Skutočne chceme výfukové plyny priamo pod oknami aj pre

seniorov, pre tých, ktorí autá nemajú, alebo majú malé deti? Skutočne chceme mať v každej štvrti len byty, parkoviská a kde-tu ihrisko pre deti? A čo zeleň...?

Nehovoriac o tom, že v štvrtiach s rodinnými domami si musia majitelia vytvoriť parkovacie miesta prevažne sami. Čím im

prispejú z mestského rozpočtu obyvateľa bytových domov? Čo dostanú od mesta? Zeleň nie, parkovacie miesta nie, chodníky často nie, škôlky nie, kosenie nie, údržbu parkovacích miest nie... Je iluzórne očakávať, že každý obyvateľ paneláka dostane – bezplatne - od mesta parkovacie miesto, niektorí dokonca aj na dvetri autá, a rovno pod oknami. Naše sídliská boli projektované v 70. rokoch a kým ich postavili, normy hustoty osídlenia sa zvýšili najmenej dvakrát. Plocha ostala, no nepočítalo sa so samými 6-8-poschodovými panelákmi a s 11- a viac poschodovými už vôbec nie. A prečo by aj mesto malo financovať taký luxus? Sú mestá (Trenčín, Prievidza), kde si môže občan predplatiť napr. 10 eurami parkovanie po celý rok v štvrti svojho bydliska, ak chce aj inde, priplatiť si, ak má viac áut, priplatiť si podstatne (50 a viac). Pôjde to v Martine bez toho?

Slováci na MS 20 neprekročili svoj tieň, ale ani nezlyhali



Ľubomír Chochula

Reprezentovať svoju krajinu nemôže každý. Je to výsada a pocta zároveň, ktorej sa dočkajú len tí najlepší. Je jedno, v akej oblasti. Na špičkovom podujatí v športe (na Slovensku zvlášť v hokeji) to má špecifický náboj, pretože vás sleduje obrovský počet fanúšikov. Na nedávno skončených majstrovstvách sveta hokejistov do 20 rokov v Kanade, kde hrali za národný tím SR aj dvaja martinskí odchovanci (brankár Samuel Hlavaj a útočník Miloš Fafrák), dosiahli „bokrošovci“ len jednu výhru. Slováci teda v kolíske hokeja neurobili diery do sveta, ale ani si neušili z hanby kabát. Kritizovať, to je najjednoduchšie, to dokáže

každý. Na Slovensku máme päť miliónov „odborníkov“ na hokej, ktorí menia názory podľa toho, ako fúka vietor, resp. či sa vyhráva, alebo naopak. Na druhej strane, hokej sa hrá pre fanúšikov, ktorí majú právo na emócie. Pochvala i kritika patria k životu tak ako deň a noc. Potlesk na otvorenej scéne je satisfakciou za drinu a odvedenú prácu. Kritika vyvoláva iné pocity, ale ak je konštruktívna a oprávnená, treba si ju zobrat' k srdcu. Už aj preto, že správni fanúšikovia (na rozdiel od tých náladových) nikdy nezatratia svoj tím. Konečné 8. miesto na MS 20 v Kanade nie je tragédiou. Je potvrdením, kde v súčasnej hierarchii kvality patrí slovenský hokej v tejto vekovej kategórii. Je fajn, že ku kvalite prispievajú aj martinskí odchovanci.

Vyznanie Martinu

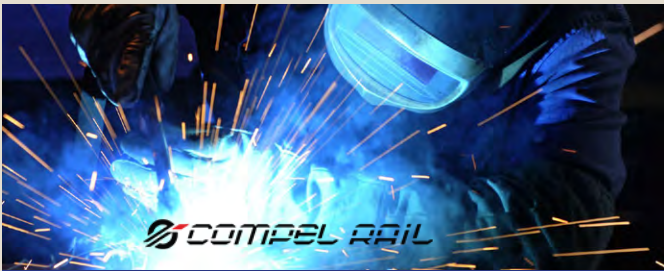


Igor Válek

Martin má veľké výročie – pred štvrtstoročím bol zákonnou cestou vyhlásený za Centrum národnej kultúry Slovákov. Je dobré, že sa začínajú „hýbať páky“, pomerne početná skupina kultúrnikov pracuje na príprave pokusu získať aj označenie Mesto kultúry SR 2020. Každá podpora je dobrá a tak je myslené aj toto vyznanie.

Každé vyznanie skrýva určitý pátos. V prípade vyznania rodisku sa jeho „hladina“ zákonite zvyšuje. Ako človeka od malička „chovaného“ na kultúrnych hodnotách

a hodnotách kultúry ma od osobného „odjakživa“ fascinoval Martin výnimočnosťou v dejinách. Génus loci mesta, to sú pre mňa príbehy „dýchajúce“ z prvej budovy Matice slovenskej, Slovenského národného múzea, Tatrabanky, hotela Slovan, Memorandového námestia..., ale aj z nenápadných domčekov s pamätnými tabuľkami na Vajanského, Škultétyho, Ondrejova, Hronského, Kráľa... Martin je mestom národnej kultúry. Svätý Martin v jeho erbe sa delí o plášť s uzimeným žobrákom. Mesto Martin dokázalo zaodiť i národ, keď mu bolo azda najzimšie, a som presvedčený, že dokáže i dnes zohriať duše kultúrnych ľudí. A tými sme – vo svojej prapodstate – všetci...



PONUKA PRÁCE

Príjmeme zvarača so štátnou skúškou
Z-M1 a s úradnou skúškou podľa normy
STN EN 287-1 /135 P BW 1.2../.

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
kubenova@compel-rail.sk, alebo tel. 043/4007 111



PENZIÓN ĽADOVEŇ

PONUKA PRÁCE

PRÍJMEME KUCHÁRA A ČAŠNÍKA

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
info@penzionladoven.sk, alebo tel. 0903 586 271

PONUKA PRÁCE HĽADÁME DOHODÁROV (DISTRIBÚTOROV)

NA PRAVIDELNÝ ROZNOŠOVANIE
A LETÁKOV PRÁCA VHODNÁ PRE
ŠTUDENTOV, DÔCHODCOV
PROGRESÍVNE OHODNOTENIE

JÁN RUSNÁK: 0905 862 561



SANATORIUM HELIOS®
NÁSKOK VĎAKA KVALITE



www.sanatoriumhelios.sk

CENTRÁ REPRODUKČNEJ MEDICÍNY



PIERCE

CNC REZACIE STROJE

www.pierce.sk

POLEPY
výklady - autá - banners
vlmedia
REKLAMNÁ
AGENTÚRA

VL MEDIA, spol. s r.o.
ČSA 8, 036 01 Martin

Tel: 043/4223 041
www.vlmedia.sk

Facebook:
VL MEDIA

Mesto štvrtstoročie centrom a inštitúcia v storočnici oživotvorenia

Centrum Turca, naše mesto si aj v tomto roku pripomenie viacero významných kultúrnych výročí. Nielen takpovediac vlastných, ale dôležitých aj pre celé Slovensko, ba priam slovenský svet. Napokon, sme aj v roku štvrt' storočnice prijatia zákona o Martine ako o Centre národnej kultúry Slovákov. S týmto zreteľom budeme v MN mapovať tak výročia, ako aj aktuálne dianie súvisiace s nimi. Začíname najstaršou kultúrnou inštitúciou Slovákov, stále aktívnou Maticou slovenskou.



Obnovenie činnosti Matice slovenskej sa začalo 1. januára 1919 vydaním dekrétu Vavra Šrobára. Ustanoviteľ si v roku 2019 pripomína 100. výročie svojho oživotvorenia v Česko-Slovensku po násilnom zatvorení uhorskou vládou v roku 1875. Šrobár ako minister s plnou mocou pre správu Slovenska so sídlom v Žiline zrušil platnosť nariadení bývalého uhorského ministerstva vnútra, ktorým bola Matica slovenská rozpustená a zhabaný jej bol majetok. Dekrétom č. 1 z roku 1919 vyhlásil všetky práva Matice za neporušené, čo znamenalo, že nezankli ani počas jej nezákonnej likvidácie. Dekrétom č. 2 daroval inštitúcii 10-tisíc Kčs. Zároveň oficiálne poveril predsedu Slovenskej národnej rady Matúša Dulu, aby spravoval matičný majetok. Dula stál pri zrode Matice v roku 1863 a po novom nádychu sa stal aj jej predsedom. Slávnostné oživotvorenie ustanovizne sa uskutočnilo 5. augusta 1919 na valnom zhromaždení v Turčianskom Svätom Martine a Matica vstúpila do svojho zlatého obdobia. „V obnovennej Matici slovenskej boli v roku 1919 zakladané prvé miestne odbory. Pri príležitosti storočnice oživotvorenia sme sa rozhodli zriadiť knižnú edíciu Dejiny miestnych odborov Matice slovenskej. Cieľom projektu je systematické vedecké spracovanie dejín jednotlivých matičných miestnych odborov od ich vzniku v roku 1919 až do ich zrušenia v roku 1951, resp. do roku ukončenia činnosti z iných príčin. Členská základňa bola opätovne obnovená na krátky čas v roku 1968 a znova až po roku 1989,“ uvádza súčasný predseda MS Marián Gešper. Historicky prvý miestny odbor vznikol 1. novembra 1919 v sídle Matice slovenskej v našom meste. Po ňom nasledovali Liptovský Svätý

Mikuláš a Ružomberok (9. novembra), Košice (10. novembra), Trenčín (16. novembra), Zvolen a Brezno (22. novembra), Banská Bystrica (30. novembra) a posledným bol Užhorod (23. decembra). Okrem aktivít s témou oživotvorenia chystajú matičiari aj podujatia k 100. výročiu obsadzovania Slovenska česko-slovenskými jednotkami a správou, 100. výročiu tragickej smrti veľikána slovenského národa generála M. R. Štefánika či k 80. výročiu vyvrcholenia Malej vojny. „Plánujeme slávnostný Kongres slovenských a slovenských Matic práve pri príležitosti oživotvorenia MS. Nezabudneme ani na výročia národných osobností, čo však nebude iba samoučelným spomínaním, ale budeme tým posilňovať kolektívne národné vedomie a dejinnú pamäť slovenského národa v stále komplikovanejšej dobe. Táto storočnica je pre nás aj príležitosťou vysvetliť verejnosti aktuálne poslanie a zmysel existencie ustanovizne pre národ, Slovenskú republiku i celú spoločnosť,“ vysvetlil predseda MS s tým, že v súčasnosti Matica slovenská ako jediná masovo udržiava a reálne rozvíja národno-duchovný pilier štátu. Inštitúcia sa zároveň viac zameria na prestavbu matičnej vedy, ako aj na obnovu a zakladanie nových miestnych odborov MS.

Podľa IÚ MS spracovala redakcia
Foto: archív IÚ MS

Holandsko-slovenské posolstvo v Turčianskej galérii

Turčianska galéria v Martine – v tomto roku si pripomína 35. výročie svojho vzniku – prešla v nedávnej minulosti pomerne turbulentným obdobím a stále sa stabilizuje tak, aby bola dôstojným „stánkom“ výtvarného umenia v regióne a miestom, kde sa s týmto umením stretávajú ďalšie. Aktuálne v jej priestoroch nájdete okrem stálych expozícií (napr. Výtvarné umenie Turca 20. storočia) aj výstavu dvojice umelcov – Kristíny Šubjakovej a Walthera Smeitink – Mühlbachera – s názvom Vizuálne posolstvá.

Viac o nej jej kurátor Emil Semanco, inak aj starosta Umeleckej besedy slovenskej. „Holandsko je Nizozemsko, krajina ako ľudská dľaň, veď ten ich najväčší kopec v Limburgu nemá ani tristotridsať metrov. Presne toľko, čo má od hladiny Dunajca po svoju skalnú korunu kráľovná Pienin – majestátna Sokolica... Možno si kladiete otázku, prečo ten úvod, keď reč



Od roku 1987 je domovom Turčianskej galérie budova Župného domu na Daxnerovej ulici

má byť o výtvarnom umení? Vysvetlenie je jednoduché. Všetkých nás – teda mňa, Kristínu aj Waltera spojila pred rokmi mágia vyhlídky v Lesnickom sedle, odkiaľ je panoráma Troch korún, ale aj Vysokých

Tatier či Haligovských skál ako v rozprávkovom sne. Začali sme tomu Stvoriteľovmu obrázku vravieť „božia záhradka“ a prichádzali sme sem na tvorivé pobyty, ale aj neoficiálne, pokochať sa ním tak často, ako nám to dovolil uponáhľaný civilizačný protokol. Popri magnetizme prírodných klenotov našli sme tu aj divotvornosť stretnutia hôr a horami aj ľudí s ľuďmi. A ak nie priamo zázrak, v každom prípade čosi nevšedné, čo nás spája a čo s nami existuje aj mimo tohto chráneného raja, ktorý nás znovu a znovu navádza na hriechy poznávania a tvorivých objavov. Niežeby sme oni i ja – podľa hli pokušeniú záznamov à la prima a usilovali sa dostať čo najviac z tej atmosférickej éterickej krásy na plátno. Oni i ja sa ňou opájame nielen v horských diadénoch, ale ako milenci múz si ju ukladáme v sebe kdekoľvek objavenú, aby sme ju neskôr nachádzali v esencii, ktorá dovolí umelcovi syntetizovať a abstrahovať alebo sa zdôverovať v interakčnom porozumení s okolím symbolmi a metaforami. Videl som neraz oboch Kristínu aj Waltera ako načierajú z tých latentných žriedielok – studničiek lásky čo vyvierajú z labyrintu pýchy, vedomia, dispozícií talentu (h)rudných síl daností a poznania. Vtekajú do živelne expresívnych meandrov, zátočín a hlbín plastickej geografie maľby v dramaticky vitálnych kompozíciách majstra Mühlbachera, a tiež sa ukladajú v lyricky ladenej ozvene nežných kvapiek životodamého dažďa farebných spovedí a spomienok na pekné v poetických obrazoch Kristíny Šubjakovej. Zišli sa ako človek s človekom. Ako priatelia. Aby nám ponúkli zázrak lásky.“ Len dodávame, že výstava bude pre návštevníkov Turčianskej galérie sprístupnená do 31. januára 2019. Mimochodom, aj keď je vonku mrazivá fujavica, v martinskej galérii netreba ani teplú vetrovku...

Igor Válek

Martin s vôňou benzínu

(Kniha nielen o histórii automobilizmu v Martine)

Už sme v MESTSKÝCH NOVINÁCH informovali, že minulý rok bola – v rámci pripomenutia si 100. výročia ČSR – v Penzióne Ľadoveň uvedená do života knižná publikácia *Martin s vôňou benzínu* z tvorivej dielne OZ Brána Turca / Hemibos Ante Portas. Hoci názov knihy zdanlivo evokuje, že pôjde skôr o knihu zaujímavú najmä pre technicky zdatnejších, nie je to celkom tak. Je totiž určená omnoho širšiemu okruhu čitateľov...



Jedno z áut pretekajúcich v Tomčanoch

Autori knihy Pavol Skála a Igor Dobrovolný totiž takpovediac nenápadným spôsobom „prepašovali“ do nej množstvo informácií nielen o samotných autách, ich výrobcach a iných technických zaujímavostiach, ale aj historické spomienky na vtedajších martinských podnikateľov a iné osobnosti kultúrneho a spoločenského života mesta Martin. Napríklad sa dočítate aj to, že najluxusnejšie auto, ktoré kedy prešlo martinskými ulicami v rokoch predvojnových, bol určite automobil

Škoda Hispano Suiza, na ktorom navštívil v roku 1926 naše mesto vtedajší prezident T. G. Masaryk. Mimochodom, značka Praga tohto prezidenta sprevádzala vo funkcii od roku 1919 až do roku 1935. Návštevu Turč. Sv. Martina uskutočnil pri príležitosti augustových slávností roku 1923. Za pozornosť stojí prezidentský automobil Praga Grand v prevedení limuzína. Ide o luxusný voz vyrábaný v rokoch 1912 až 1932 firmou Českomoravská Kolben – Daněk, a.s. v Prahe Libni.

V knihe sa objavujú aj zaujímavosti, o ktorých málokto z dnešných obyvateľov mesta Martin (a či celého Turca) vie. Napríklad aj to, kde sa nachádzal v Martine prvý semafor, na ktorom mieste bola zriadená prvá opravovňa automobilov, koľko bolo a na akých miestach sa nachádzali v meste prvé benzínové pumpy a podobne. Medzi osobnosťami, ktoré vlastnili autá, nachádzame napríklad staviteľa Petra Uličného s jeho Fordom V8, obchodníka a zakladateľa rybníkov Samuela Ivašku s Tatrou 57, veľkopodnikateľa Viliama Šimeka s Hansa Lloydom 1700, obchodníka Jána Blahomíra Domku s luxusným vozidlom Tatra 75 a mnoho ďalších...

Fotografie – nielen automobilov – dokumentujú a prezentujú na tú dobu najmodernejší technický pokrok, ale majú aj vzácny dokumentárny charakter. Už obálke dominuje veľmi pekný a netradičný záber na bývalý „malý“ župný dom resp. Révajovský hostinec. Ten bol asanovaný v roku 1936, kedy ustúpil výstavbe moderného Martina. Na jeho mieste stojí budova bývalej Sporiteľne, dnes VÚB. Nespochybniteľnou pridanou hodnotou je, že uverejnené unikátne fotografie pochádzajú z albumov mnohých Martinčanov a ich rodinných príslušníkov, dnešných potomkov. Nečudo, že téma mnohých zaujala natoľko, že aj po vydaní knihy priniesli a stále prinášajú autorom množstvo ďalších fotografií zo svojich rodinných albumov. Veľa prineseného materiálu sa do knihy *Martin s vôňou benzínu* z pochopiteľných dôvodov nevetesnilo, čo je určite škoda. Preto by stálo za úvahu rozmýšľať nad vydaním jej rozšíreného vydania a či ďalšieho pokračovania.

Veríme, že *Martin s vôňou benzínu* „prevonia“, a obohatí knižnicu nejedného (nielen) Martinčana a obdivovateľa časov minulých. (Aktivity a nové knihy zo združenia Brána Turca nájdete na FB Martin na historických fotografiách alebo na pravidelných Diškurovaniach.)

Fotografie pochádzajú z knihy *Martin s vôňou benzínu*.

(gd)



Auto značky Opel 4/12 z 30. rokoch 20. storočia, majiteľom bol obchodník Samuel Ivaška

Propozície súťaže Paulinyho Turiec



Gymnázium Viliama Paulinyho-Tótha v Martine a občianske združenie Podoby slova vyhlasujú už XXII. ročník literárnej súťaže študujúcej mládeže vo vlastnej tvorbe poézie a prózy s názvom Paulinyho Turiec.

S literárnymi prácami na voľnú tému sa môžu zapojiť žiaci 7. až 9. ročníka ZŠ, žiaci 3. a 4. ročníka osemročných gymnázií (I. kategória) a žiaci stredných škôl (II. kategória) do 15. februára 2019. Rozsah prác: 3 básne alebo prozaický útvar – najviac na 5 normostrán A4. Súťaž je anonymná. Práce posielajte dvoma spôsobmi. Buď na e-mailovú adresu paulinyhoturiec@gymmt.sk – súťažný príspevok ako prílohu, nesmie byť uvedené meno autora. Iba v sprievodnom e-maili je aj meno autora, dátum narodenia, názov školy, ktorú súťažiaci navštevuje a súťažná kategória. Alebo ich posielajte vytlačené v štyroch kópiách na riaditeľstvo **Gymnázia Viliama Paulinyho-Tótha, Malá hora 3, 036 01 Martin**, na obálku uveďte názov súťaže. Súťažné práce nepodpisujte, neoznačujte autorskou značkou.

K práci pripnite zalepenú obálku, do nej vložte lístok s menom autora, dátumom narodenia a názvom školy, ktorú súťažiaci navštevuje. Na obálku napíšte literárnu a vekovú kategóriu, do ktorej má byť práca zaradená. Najlepšie práce budú zverejnené. Odoslaním práce do súťaže dáva autor súhlas na jej prípadné publikovanie. Texty sa autorom nevracajú.

Výsledky súťaže budú slávnostne vyhlásené počas tradičného sviatku literárneho slova – mimochodom najstaršieho podujatia svojho druhu na Slovensku! – Slovesnej jari v júni 2019.

(red)



Viena international
EIN UNTERNEHMEN DER REJLEK METAL & PLASTICS GROUP

Spoločnosť s dlhoročnou pôsobnosťou na trhu prijme do riadneho pracovného pomeru zamestnancov na pozície:

- **OBSLUHA TROJ-A PÄTOSÉHO FRÉZOVACIEHO CNC CENTRA**
- **OBSLUHA SÚSTRUŽNÍCKEHO CENTRA**

POŽADUJEME

- *vyučení v danej profesii a prax minimálne 3 roky*
- *znalosť čítania výkresovej dokumentácie*
- *zmysel pre kusovú a malosériovú výrobu*
- *zodpovednosť a vysoká kvalita práce*

PONÚKAME

- výhody v rámci vnútorného motivačného systému spoločnosti
- možnosť odborného rastu a ďalšieho vzdelávania
- práca v príjemnom kolektíve a dobrom pracovnom prostredí
- mzda podľa schopností a výsledkov od 600 do 1100 eur

VAŠE ŽIADOSTI POSIELAJTE NA ADRESU

Viena international, s.r.o., Personálne oddelenie
Kráčiny 2, 036 01 Martin, T: 043 / 4200 104, E: kovac@viena.sk

Oslovíme iba tých záujemcov, ktorí splnia požadované kritériá.

**AŽ 380 KRÁT
LACNEJŠIA**
JE PITNÁ VODA Z VODOVODU,
ako balené vody v nezdravých plastových fľašiach!

PIME
DOBRÚ, ZDRAVÚ A LACNÚ
VODU Z VODOVODU!

🔍 HĽADÁME ŠIKOVNÉ ŽENY DO TÍMU

- 👋 **RUČNÉ BALENIE POHĽADNÍC**
- 📄 **PRÁCA NA PRACOVNÚ ZMLUVU**
- ☀️ **PRÁCA NA 2 ZMENY**
- 💰 **MZDA 500 € MESAČNE**
- 👛 **BENEFIT - DOCHÁDZKOVÝ BONUS**

FRANCESCA
CREATION

pam@francesca.sk
☎️ 0905 475 516
0915 801 762

Výnimočná príležitosť umiestniť Vaše dieťa do MŠ!

Centrum pre rodinu a rozvoj osobnosti Martin, OZ

Od 1. októbra 2018 sme otvorili nové

Centrum pre flexibilnú starostlivosť o deti v predškolskom veku

Prednosti:

- deti vo veku 3-6 rokov
- nástup **ihneď** a **priebežne** počas roka
- prispôsobenie otváracích hodín potrebám rodičov
- **malý kolektív** (max. 13) detí
- rodinné prostredie, láskyplné prijatie,
- podpora samostatnosti detí a individuálny prístup

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. www.esf.gov.sk, www.ia.gov.sk

Informácie a prihlášky:

Martin, Hečkova 9, 0905 945 901, 0905 720 717, e-mail: msakoumamy@gmail.com



STEFE

Poznáte Martin? Otestujte sa!

Poznávajme svoje mesto :) Máme tu vyhodnotenie 11. vydania našej rubriky. To bolo zrejme menej ťažké, lebo súťažiaci nás milo prekvapili počtom i skoro výlučne správnymi a úplnými odpoveďami.

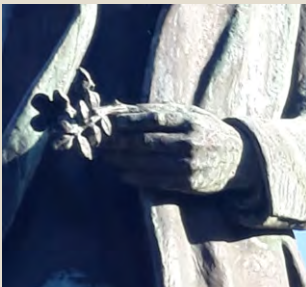
VYHODNOTENIE JEDENÁSTEHO KOLA

Správna odpoveď: Ide o objekt Stoličného špitála, dodnes je súčasťou Univerzitnej (predtým fakultnej) nemocnice. Druhá budova bola známa aj ako „Bulla villa“, patrila významnému architektovi Blažejovi Bullovi.

Z úspešných riešiteľov testu sme vyžrebovali 3 výhercov – knihy o **Martine vyhrajú:** Nataša Baruníková, Ľubica Kapustová a Pavol Bízik. Knihy si môžu vyzdvihnúť v redakcii MESTSKÝCH NOVÍN (penzión Ladoveň, Michaelliho ul. 4, Ladoveň).



NOVÝ TEST Č. 12:



1) Uvidíme, kto chodí po Martine naozaj s otvorenými očami. Objekt na fotografiách sa nachádza na Malej hore, v priestore, ktorý je veľmi frekventovaný. Každý Martinčan ho zrejme navštíví niekoľkokrát za rok a študenti, ich učitelia, vedci a návštevníci kultúrnych podujatí možno aj niekoľkokrát týždenne alebo dokonca denne J

Otázka sa týka sochy, ktorej patria ruky na fotografiách – jedna drží kyticu bylínok, druhá klobúk. Koho zobrazuje táto socha?

Malá nápoveda: Osobnosť, ktorej sochu odhalili pred budovou, ktorú už nezažil, bývala v Martine len krátko, no priviezla so sebou niekoľko vozov zbierok. Je po nej pomenovaná aj ulica, vedúca k významnej národnej inštitúcii.

Fotografie: MBK

Obe odpovede pošlite mailom na adresu: redakcia@mestskenoviny.sk alebo poštou na adr.: MESTSKÉ NOVINY, Michaelliho 3933/4, 036 01 Martin do 20. januára. Troch vyžrebovaných úspešných riešiteľov odmeníme knihami o Martine.

Rubriku pripravuje: Igor Dobrovolný a Michal Beňadik

Ohlasy a komentáre

Architektonický skvost patrí k dnešnej Univerzitnej nemocnici v Martine. Bol dobudovaný v roku 1888, skolaudovaný a otvorený v roku 1889. Pavilón mal na prízemí jednu ordináciu a ambulanciu, kuchyňu a byt pre správcu, na poschodí 26 postelí. Vedenie nemocnice vtedy prevzal Dr. J. Haas a jeho zástupcom bol Dr. J. Petrikovich. Nemocnica bola vtedy internistickým monoprimariátom. Na riešenie chirurgických prípadov sa prizýval chirurg-ranhojič z Turč. Teplíc (vtedy Štubn. Teplíc) Arnold Tynobr, absolvent viedenského Jozefína, chirurgického vyššieho učilišťa bez udeľovania doktorátu. Pred prvou svetovou vojnou sa v tejto nemocnici ročne liečilo 230 pacientov. Dnes je v budove Hematologická (na prízemí) a Kožná klinika (na poschodí). Vedľajšia budova, ktorá dnes taktiež patrí do areálu nemocnice je vila arch. Blažej Bulla z rokov 1892-1893. Neskôr slúžila ako byty pre niektorých lekárov.

Predovšetkým postavy - plastiky žien na prvej budove si pamätajú všetci školáci z Jahodníka, ktorí okolo nej chodili v rokoch po 2. svetovej vojne cez Kollárovu a Francisciho ulicu vedľa Riadku do základnej školy na Bernolákovej ulici.

S pozdravom Vlado Straka



2) Národný cintorín nie je bežným miestom prechádzok. No napriek tomu si azda mnohí všimnú neďaleko vchodu na Národný cintorín dva pomníky, na ktorých sa nachádza skulptúra sokola. Na jednom sokol dominuje (to je pomník významného predstaviteľa hasičstva M. Schmidta), na druhom pomníku je len malou (asi 30-40 cm vysokou)

súčasťou pomníka významnej osobnosti Martina – jeho starostu v r. 1921-26, ale aj starostu spolku Sokol. Kto má na pomníku túto sošku sokola?

Nápoveda: Táto osobnosť žila v dome na ulici, pomenovanej dnes po nej, lemujúcej Štátny ústav pre zveľádovanie živností, o ktorý sa významnou mierou zaslúžil!

Budovy na fotografiách stoja v areáli univerzitnej nemocnice vpravo od hlavného vstupu. Žiaľ, ich dnešný vzhľad je jedným zo žiarivých príkladov, ako sa v Martine ničia architektonické perly mesta. Že sa také veci dejú na železnici (viď stanica v Martine) sa dá pochopiť, ale že sa to stalo na pôde inštitúcie, kde pracujú vysokoškolsky vzdelaní ľudia, od ktorých by som očakával väčší stupeň kultúrnej rozhladenosti, je o to zarážajúcejšie. Podobne dopadla aj kaplnka stojaca v areáli nemocnice. Adrián Giàč

S odstupom času som sa rozhodla opäť sa zapojiť do súťaže. Netrpelivo čakám na každé nové číslo a pozorne sledujem súťažné otázky. Zatiaľ sa mi vždy podarilo spoznať objekty na obrázkoch. Téma martinskej nemocnice je mi blízka, lebo môj otec tu pracoval celý život

1. Na obrázku je budova prvého pavilónu martinskej nemocnice, výstavbu ktorej inicioval župný lekár Dr. Jakub Haas, ktorý sa stal jej vedúcim lekárom.

2. Na susednom pozemku si postavil vlastnú vilu Blažej Bulla, architekt, ktorý navrhol viacero budov v Martine. S pozdravom Vaša čitateľka Katarína Seemannová

(mbk)

Posilnia sa martinskí „rytieri“ pred play-off?



Andrej Jurášek proti Topoľčanom (brankár Juraj Halo) nepremenil trestné strieľanie. Foto: chir

Hokejisti HK Martin sú v aktuálnej sezóne 1. ligy spolu s vedúcimi Michalovcami a Topoľčanmi jedným z troch najkvalitnejších účastníkov. Majú všetky predpoklady na to, aby si v záverečnej štvrtine základnej časti vybojovali čo najlepšiu pozíciu pred play-off.

Prvoligový nováčik HK Martin sa v súťaži drží veľmi dobre. „Rytieri“ boli najúspešnejší v prvej štvrtine, v ktorej zdolali všetkých súperov okrem Pov. Bystrice a Skalice (prehrali u nich až po predĺžení). V druhej štvrtine mali bilanciu osem víťazstiev a tri prehry v riadnom hracom čase. Prekvapujúca bola porážka v Spiš. N. Vsi a najmä strata bodov v domácom dueli s Bratislavou (1:4). Zatiaľ najmenej vydatenú mali Martinčania tretiu štvrtinu (celkovo sedem víťazstiev a štyri prehry), v ktorej z prvých piatich zápasov až štyrikrát zostali na šíte súperov. „Rytierom“ nevyšla konfrontácia v Topoľčanoch, následná vysoká prehra doma s Humenným (0:6) a potom v Pov. Bystrici boli krutou realitou toho obdobia. V domácom šlágru s Michalovcami to bolo už lepšie, ale body putovali na Zemplín. Martin bol po tretej štvrtine v tabuľke na 2. mieste za vedúcimi Michalovcami a tesne pred Topoľčanmi.

„S prvými tromi štvrtinami súťaže môžeme byť spokojní, hoci sme sa nevyvarovali určitého hluchého obdobia. Ale to sme svojím spôsobom aj očakávali. Som rád, že to netrvalo dlho. Dokázali sme sa z toho poučiť a v ďalších zápasoch sme sa dostali do tej pohody, ako sme mali predtým. V poslednom stretnutí starého roka nám doma proti Dubnici (29. decembra) skvele vyšla prvá tretina, ktorú sme vyhrali 3:0. V ďalšom priebehu sa hra vyrovnala, ale pomohol nám štvrtý presný zásah v druhej tretine. V treťom dejstve sme si to sami komplikovali vylúčeniami, hostia sa vrátili do hry, ale obetavosťou sme si už víťazstvo 4:2 nenechali zobrať. Svojich hráčov chceme pochváliť za veľmi dobrý výkon proti silnému súperovi v tomto kvalitnom dueli, ktorý mal vysoké tempo. To patrične ocenili aj naši fanúšikovia, ktorým sme vďaka za podporu,“ podotkol asistent trénera HK Martin Radovan Somík.

Do záverečnej štvrtiny základnej časti 1. hokejovej ligy vstúpili hráči HK Martin domácou prehrou s HC Topoľčany 4:7 (hralo sa 4. januára). Tento súboj druhého s tretím ukázal, v čom musia „rytieri“ pridať, aby boli v nasledujúcich stretnutiach vrátane tých kľúčových v play-off úspešnejší. Martin prehral hlavne preto, že defenzívna činnosť domácich nefungovala tak, ako by mala. „Individuálne chyby nás pripravili o dobrý výsledok.

Za súperom sme zaostávali vo viacerých herných činnostiach. V našej hre niet kde hľadať pozitíva. Možno akurát v tom, že ani za nepriaznivého stavu po 2. tretine (2:6) to chalani nevzdali a v tretej dvadsiťminútovke to dobojovali až do konca. V obrane nám chýbal skúsený líder Ján Tabaček, ktorý pre chorobu nemohol nastúpiť. Bola to citelná strata. Dúfam, že sa čím skôr dá zdravotne dohromady,“ poznamenal Radovan Somík. „Rytieri“ dva dni po prehre so „žochármi“ absolvovali trojkraľový zápas v Humennom. Pod Vihorlatom hrali len na tri päťky (juniori z mužského áčka pomáhali cez víkend juniorskému tímu MHA v extralige), čo bolo fyzicky náročnejšie. Zápas 35. kola medzi Humenným a Martinom sa skončil výsledkom 4:0.

Napriek dvom porážkam za sebou

v novom roku to majú Martinčania rozbehnuté veľmi dobre, prvá štvorka po základnej časti by im nemala ujsť. Play-off by tak začínali na svojom ľade. Vyraďovacia časť môže byť veľmi zaujímavá, súťaž je vyrovnaná a vo finálnej fáze sezóny sa nedajú vylúčiť prekvapenia na účes favoritov. Treba veriť, že „rytierom“ sa budú vyhýbať zranenia, že sa ešte viac zomknú, skonsolidujú a svoj najlepší hokej predvedú práve vtedy, keď sa bude lámať chlieb. „Urobíme všetko pre to, aby naše výkony gradovali a celé to naše snaženie vyvrcholilo v play-off. Ako sa hovorí, vtedy sa začína hrať hokej... Verím, že sa na vyraďovaciu časť pripravíme čo najlepšie. Radi by sme boli úspešní aj v závere sezóny a dostali sa v play-off čo najďalej,“ dodal Radovan Somík.

Čo sa týka doplnenia kádra, vedenie klubu počítalo s tým, že slovenský reprezentant do 20 rokov brankár Samuel Hlavaj sa po skončení MS 20 v Kanade vráti do Martina. Ten sa však rozhodol zostať v zámorí. Brankársku otázku bude treba čím skôr vyriešiť najmä pre juniorku, ale čo posily na iných postoch? „Momentálne neuvažujeme o angažovaní ďalších hráčov, nakoľko tréneri (Róbert Spišák a Radovan Somík) sú presvedčení, že súčasné mužstvo HK Martin je dost silné a schopné na to, aby zvládlo aj najdôležitejšiu výzvu tejto sezóny, teda play-off, na ktoré sa chceme dôkladne pripraviť,“ doplnil riaditeľ HK Martin Milan Murček.

Autor: Ľubomír Chochula



Asistent trénera Radovan Somík verí svojim zverencom. Foto: Igor Píž

Reprezentanti Hlavaj a Fafrák zostali po MS 20 v zámorí



Iba 17-ročný brankár Samuel Hlavaj (č. 2) nesklamal na MS 20

Dvaja odchovanci martinského hokeja (brankár Samuel Hlavaj a útočník Miloš Fafrák) sa na prelome rokov 2018 a 2019 v slovenskom drese zúčastnili majstrovstiev sveta hráčov do 20 rokov (Kanada). Po skončení turnaja si to namierili do tímov juniorskej americkej súťaže USHL.

Šikovný krídelník Miloš Fafrák sa chce realizovať v klube Des Moines Buccaneers. Brankár Samuel Hlavaj bude strážiť svätyniu tímu Lincoln Stars. Slovensko na MS 20 v Kanade nevypadlo z elitnej kategórie (v základnej skupine prehra s USA 1:2, Švédskom 2:5, Fínskom 1:5, výhra nad Kazachstanom 11:2, vo štvrtfinále prehra s Ruskom 3:8), obsadilo konečné 8. miesto z 10 účastníkov. Fafrák odohral na MS 20 päť zápasov a strelil jeden gól. Hlavaj bol na šampionáte benjamínom reprezentačného kádra Slovenska (18 rokov dovŕši v máji 2019), odchytil tri stretnutia (s USA, Fínsko, Kazachstanom) a úvodných osem štvrtfinálových minút. Vlani v apríli debutoval na MS 18 v Rusku, teraz zažil premiéru na MS 20 v Kanade a v reprezentácii zrejme ešte nepovedal posledné slovo.

„Splnili sme cieľ, vyhli sme sa bojom o záchranu a postúpili sme do štvrtfinále. No našou túžbou bolo prebojovať sa medzi štyri najlepšie tímy. Svoje výkony na šampionáte hodnotím ako priemerné, až na zápas s USA (vyhlásili ho za najlepšieho slovenského hráča – pozn. red.), ktorý mi perfektne vyšiel. Atmosféra na tribúnach bola vynikajúca, ale nebolo to také, ako v Európe, kde fanúšikovia neustále povzbudzujú. Tu to bolo iba vtedy, keď sa vyskytla nejaká šanca, hit alebo gól. Majstrovstvá sveta ukázali, aký je súčasný svetový hokej tejto vekovej kategórie a aké nedostatky máme všetci oproti hokejovým veľmociam. No užival som si tie momenty, keď som mohol stáť v bránke. Ak môžem porovnať MS 18 a MS 20, najväčšie rozdiely boli asi v rýchlosti hry a presnosti striel. Na podujatí bolo veľa skautov, ale snažil som si to nevnímať, lebo by mi to zväzovalo ruky. Riešil to za mňa môj agent. Po majstrovstvách sveta mám v pláne zostať v USHL v tíme Lincoln Stars. Čo sa týka slovenskej reprezentácie, chcel by som v apríli štartovať aj na MS do 18 rokov, ale mojím prvoradým cieľom je sa zlepšovať,“ glosoval z Ameriky pre MESTSKÉ NOVINY 196 cm vysoký gólmán Samuel Hlavaj, ktorého snom je raz chytať v NHL, pričom to nemusí byť v jeho obľúbenom klube Tampa Bay Lightning. Ako účinkovanie Samuela Hlavaja na turnaji prežívali jeho najbližší? „Mali sme obavu, ako sa v takom mladom veku vysporiada so psychickou záťažou, ale vzhľadom na jeho povahu (je flegmatik)

to zvládol skvele. Pozerali sme každý zápas Slovenska na MS 20. Samozrejme, emočne sme to aj náležite prežívali. Boli sme prekvapení, že dostal príležitosť chytať v úvode našom stretnutí na turnaji proti USA, ale tejto úlohy sa zhostil bravúrne. Veď napokon moja manželka Marcelka mu vždy vštepovala, že život šance nevracia a ak ju dostane, tak to musí využiť. Proti USA podal excelentný výkon. Veľmi sme to prežívali a komentovali sme každý jeho úspešný zákrok. Keď ho vyhlásili hráčom zápasu za Slovensko, mali sme zimomriavky po celom tele. Už počas stretnutia nám neprestajne zvonili telefóny, známi a priatelia sa uisťovali, či je to skutočne náš syn. Boli sme z toho veľmi nadšení. Nehovoriac o tituloch v novinách. Všetko máme odložené,“ tešil sa Samuelov otec Martin Hlavaj a pokračoval. „Samo sa rozhodol využiť ponuku klubu z USHL. Podľa mňa je to posun vpred v jeho kariére, nakoľko na Slovensku sa ťažšie dá hokejovo vyrásť. Mám na mysli podmienky. V zahraničí je celkom iná mentalita dotovania

športu. U nás sme zaspali dobu a kluby, až na pár výnimiek, nedávajú príležitosť vlastným odchovancom hrať mužský hokej v najvyššej súťaži. Keď sa uprednostňujú zahraniční hráči, potom junióri nemajú kde nabráť skúsenosti. Alternatívou je zahraničný angažmán v takej súťaži, kde sú lepšie možnosti na športové napredovanie. Myslím si, že je správny čas, aby skúsil, či v budúcnosti bude mať nejakú šancu byť súčasťou svetového hokeja.“

Fanúšikovia martinského hokeja očakávali, že Samuel Hlavaj a Miloš Fafrák sa po MS 20 vrátia do HK Martin a pomôžu „rytierom“ v 1. lige. Riaditeľ HK Martin a predseda predstavenstva MHA Martin Milan Murček nie je sklamaný z toho, že títo hráči využili šancu na svoj rozvoj v Amerike, želá im všetko dobré. „Neprekvapuje ma, že neodolali tej ponuke, mrzí ma však to, že trochu zlyhala komunikácia, lebo sme mali nejaké dohody. Keby sme vedeli skôr, že brankár Hlavaj zostane v Amerike, zariadili by sme sa podľa toho. Narušilo nám to plány, čo sa týka brankárskeho postu. S Hlavajom sme počítali do juniorky, ktorú potrebujeme v baráži zachrániť, aby nevypadla z extraligy. Okrem toho by dostal šancu v mužskom áčku, rovnako tak Fafrák,“ povzdychol si Milan Murček.

Autor: Eubomír Chochula

Foto: SZEH



Miloš Fafrák tiež hral na MS 20 v Kanade

Bojovať o medaily na MS i krištáľové glóbusy vo SP



Marek Kubačka s navádzačkou Máriou Zaťovičovou na trati

Väčšina pretekárov sa na svetový šampionát bude pripravovať v domácich podmienkach, konkrétne v stredisku Jasná, kde máme výborné podmienky na tréning všetkých disciplín. Do štartu majstrovstiev sveta plánujeme absolvovať celkovo sedem tréningových dní s počtom jedenásť tréningových jednotiek na snehu. Tieto tréningy sa uskutočnia počas dvoch sústredení. Miro Haraus s Marošom Hudíkom sa zúčastnia aj dvoch slalomov Svetového pohára v chorvátskom Záhrebe.

S akými cieľmi pôjde slovenská reprezentácia na najdôležitejšie preteky sezóny na MS (prelom januára a februára)?

Ako minulú sezónu pred paralympiádou, tak aj teraz pred majstrovstvami sveta sa budeme snažiť pripraviť našich pretekárov do takej formy, aby dokázali atakovať najvyššie priečky. Nikdy nehovorím o konkrétnom počte medailí, ktorý by sme radi získali. Na majstrovstvá sveta chceme podať maximálny výkon. Uvidíme, čo nám to prinesie.

Vzhľadom na predošlé úspechy sú vysoké ciele aj vo Svetovom pohári, nie?

Určite áno! Miro Haraus s navádzačom Marošom Hudíkom cestuje do Záhrebu práve preto, že má ambíciu získať veľký krištáľový glóbus. Hoci je teraz predčasné o tom hovoriť, pre zisk celkového prvenstva musí absolvovať všetky preteky. Marek Kubačka s Máriou Zaťovičovou sa budú snažiť obhájiť celkové prvenstvo vo Svetovom pohári v obrovskom slalome.

Ako napredujú juniori, ktorí v tejto sezóne vstúpili do súťažného lyžovania? Majú niektorí z nich potenciál zabojsť o nomináciu na zimnú paralympiádu 2022 v Pekingu?

Veríme, že áno. Robíme všetko pre to, aby to tak bolo. Máme šikovnú mládež a teší ma, keď vidím pokroky, ktoré robia. Snažíme sa, aby trávili čo najviac času na snehu a aj v spoločnosti skúsených pretekárov. Dokonca dve dievčatá trénujú aj so zdravými deťmi. Natália Mintálová bude absolvovať niektoré tréningy aj v martinskom klube Ski Team Martinské hole.

Autor: Eubomír Chochula

Foto: archív + Marcus Hartmann



Martin Makovník (dolný rad vpravo) a ďalší zo slovenského tímu v zjazdovom lyžovaní zdravotne znevýhodnených športovcov

Slovenská reprezentácia v zjazdovom lyžovaní zdravotne znevýhodnených športovcov po minuloročnom megaúspechu na Zimných paralympijských hrách v PyeongChangu má vysoké ambície aj v aktuálnej sezóne. Viac v rozhovore s jedným z dvojice reprezentačných trénerov – Martinčanom Martinom Makovníkom.

Lyžiarska sezóna je v plnom prúde. Aké preteky ste už absolvovali a s akými výsledkami?

Začiatkom decembra 2018 sme odchádzali na šnúru, ktorá sa mala skladať z viacerých podujatí. Z pretekov Svetového pohára sme sa predpokladali vrátiť dva až tri dni pred Vianocami. Po trojdňovom sústredení na rakúskom ľadovci sme sa presunuli na prvé preteky v stredisku Pitztal, kde časť pretekárov top tímu a mladí juniori absolvovali majstrovstvá Nemecka. Pre husté sneženie a silný vietor sme však mohli odjazdiť len jedny zo štyroch pretekov, ktorými bol obrovský slalom. Napriek tomu získali naši mladí pretekári opäť cenné skúsenosti, ktoré im pomôžu v ďalších pretekoch. Na medailové umiestnenie pomýšľali skúsení slovenskí zjazdári, čo sa im podarilo – vybojovali si dva cenné kovy. Zrakovo znevýhodnený Miroslav Haraus s navádzačom Marošom Hudíkom obsadil druhé miesto a Martin France v kategórii stojaci si vyjzdil bronz. Po týchto pretekoch sa slovenský top tím presunul do švajčiarskeho St. Moritzu, kde sa konali preteky Európskeho pohára (2x obrovský slalom, 1x slalom). Slovenskí reprezentanti od prvého dňa ukázali svoju dominanciu v obrovskom slalome. Nevidiaci Marek Kubačka s martinskou navádzačkou Máriou Zaťovičovou a spomínaný Haraus s Hudíkom nedali súperom žiadnu šancu, keď sa v oboch „obrákoch“ umiestnili rovnako – prvý Kubačka a druhý Haraus. V slalome sa zo Slovákov darilo len Harausovi s Hudíkom, ktorí boli po prvom kole na líderskej pozícii, ale napokon skončili „len“ druhí. Martin France nedokončil druhé kolo, do ktorého išiel zo štvrtého miesta, a Kubačka vypadol v prvom kole. Osemčlenná výprava s trénermi Romanom Petrikom, Martinčanom Martinom Makovníkom a fyzioterapeutom Stanislavom Klimanom sa mala následne presunúť do dejiska tohtoročných majstrovstiev sveta Sella Nevea. V tomto stredisku sa mali konať preteky Svetového pohára v rýchlostných disciplínach, ale pre nedostatok snehu ich zrušili. V aktuálnej sezóne sme tak, bohužiaľ, ešte nemohli odjazdiť žiadne preteky Svetového pohára.

Čo všetko ešte stihnete do majstrovstiev sveta, ktoré sa budú konať v dvoch dejiskách, v slovinskej Kranjskej Gore (technické disciplíny) a v talianskom stredisku Sella Nevea (rýchlostné disciplíny)?

Slalomová primabalerína Petra Vlhová vyrastala aj na Martinkách



Petra Vlhová je jednou z najlepších lyžiarok na svete.

Ski Team Martinské hole je za ostatných šesť rokov nepretržite vyhlasovaný ako najúspešnejší lyžiarsky klub na Slovensku. Dokonca súčasná hviezda bielych svahov a „tanečnica“ medzi slalomovými brámkami Petra Vlhová niekoľko rokov pôsobila (ako žiačka) v tomto klube.

Za azda najväčší úspech možno považovať účinkovanie aktuálnej svetovej top lyžiarky Petry Vlhovej, ktorá práve v lyžiarskom klube Ski Team Martinské hole absolvovala kategóriu žiactva pod vedením trénera a riaditeľa klubu Rastislava Mažgúta. „Petra pochádza z Lipt. Mikuláša, do nášho klubu prišla ako 11-ročná a bola tu štyri roky. Peťa jazdila všetky naše kopce, hlavne na Martinských holiach, vo Valčianskej i Jasenskej doline. Bola snaživá, ale aj talentovaná. Trénovala s nami aj mimo lyžiarskej sezóny. Keď sme išli na Martinské hole cestou na bicykli, a ona túto náročnú trasu ako 11-ročná absolvovala po prvý raz, tak volala rodičom, že ide domov. Potom mi zavolať jej otec, že, ak má so sebou injekciu proti včelám, lebo je alergická, tak potom nech „maká“. Peťa cyklistiku príliš nemusela, ale obľubovala futbal alebo hokej. Keby sa venovala len futbalu, určite by bola v slovenskej reprezentácii. Veľmi sa teším z toho, kam to v zjazdovom lyžovaní dotiahla. Výhráva preteky Svetového pohára, čo je super. Jej potenciál je veľký, myslím si, že krištáľový glóbus v slalome by raz mohla získať a v budúcnosti, ktovie, možno aj ten veľký za celkové prvenstvo vo SP,“ vraví Rastislav Mažgút.

V posledných rokoch sa na Slovensku aj vďaka Petre Vlhovej stal zo zjazdového lyžovania fenomén. „Naše deti majú trochu väčšiu šancu sa s jedným zo svojich vzorov aj reálne stretnúť. Peťa Vlhová vyrastala v našom klube, dobre sa tu cíti a občas nás príde aj navštíviť, čo deti vždy veľmi poteší,“ hovorí Martin Makovník. Lyžiarsky klub Ski Team Martinské hole vznikol v roku 2003 ako občianske združenie z iniciatívy rodičov a trénerov úspešných pretekárov. Venuje sa odbornej príprave detí a mládeže v zjazdovom lyžovaní. Družstvo predžiakov sa takmer 10 rokov drží v prvej trojke na Slovensku, väčšinou na prvom mieste. O pretekárov v tejto

kategórii sa stará 7-členný tím certifikovaných trénerov pod vedením Petra Makovníka. „V aktuálnej sezóne máme v predžiackej kategórii 42 pretekárov. Je to kategória, v ktorej sú deti od 5 rokov až do 11 rokov. Do klubu berieme deti, ktoré už vedia stáť na lyžiach, spustiť sa z mierneho kopca a zvládnu jazdu na lyžiarskom vleku. Tréningami na snehu, ktoré robíme v zime najmä v domácom stredisku Winterpark Martinky, sa venujeme výučbe základov lyžovania, zdokonaľovaniu techniky jazdy a taktike sa deti učia pretekať. Okrem zimných tréningov chodíme dvakrát na jeseň a raz na jar na päťdňové tréningové kempy na rakúsky ľadovec Stubai. V mesiacoch mimo hlavnej lyžiarskej sezóny sa mladí pretekári venujú všeobecnej športovej príprave a tiež tréningom, v ktorých získavajú potrebné fyzické, kondičné schopnosti a pohybové zručnosti. Tréningy absolvujú tri až štyrikrát týždenne v telocvični, na atletickej dráhe, na bicykloch. Špeciálnu prípravu absolvujú na kolieskových korčuľiach, kde napodobňujú jazdu na lyžiach. Predžiáci majú v kalendári zaradené aj týždenné kondičné sústreďenie v Zuberici. Prípravu, ktorú absolvujú, využívajú naplno pri súťažiach Slovenského pohára, ako aj v oblastných pretekoch,“ objasňuje Peter Makovník. V klube Ski Team Martinské hole je tiež kategória žiakov. Pod vedením trénerov Rastislava Mažgúta (riaditeľ klubu) a Miroslava Bobrovského sa pripravuje v aktuálnej sezóne 12 pretekárov vo veku od 12 do 16 rokov. Každý rok má klub niekoľko členov žiactva v reprezentačnom družstve, v rámci ktorej sa úspešne predstavujú na medzinárodných pretekoch mládeže. V aktuálnej sezóne sú to Dávid Mažgút, Josh Barfoot, Daniel Nosek a Ela Hrbánová, ale druhí dvaja menovaní na jeseň minulého roku zmenili klubovú príslušnosť. Žiaci, rovnako ako deti kategórie predžiactvo, sa pripravujú najmä na lyžiach, ale aj v telocvični, kolieskových korčuľiach a na bicykli. Rozdielom je však vyšší počet tréningov, vyššia intenzita, náročnosť a špecifikácia tréningov.

V klube je niekoľko majstrov Slovenska, víťazov Slovenského pohára. Registrujú v ňom aj 9 pretekárov, ktorí absolvujú preteky seniorskej kategórie a kategórie masters na Slovensku i v zahraničí. No a športovo v ňom vyrástli aj úspešní navádzači paralympijských zrakovo znevýhodnených reprezentantov. Ski Team Martinské hole bude 27. januára už tradične organizovať na Martinkách preteky predžiactva pod názvom Martinský spiežovec.

Autor: Eubomír Chochula

Foto: archív



Niektorí členovia klubu spolu s Petrou Vlhovou (štvrtá zľava) na cyklotúre vlni v lete.

Turnaj trojíc Senior 55+ bol dobrou propagáciou nohejbalu



Štyri najlepšie tímy turnaja Senior 55+ s organizátormi. Foto: Ich

Koncom starého roka (29. decembra) sa v športovej hale v Diakovej uskutočnil medzinárodný turnaj trojíc v nohejbale pod názvom Senior 55+.

Na turnaji štartovalo celkovo deväť družstiev, z toho bolo sedem slovenských (Europarts Martin, Necpaly, Svit, Žilina, Vrakuňa-Bratislava, Vráble, Kysucké Nové Mesto) a dve české (Ostrava-Pustkovec a Vlčnov). Tímy rozdelili do dvoch základných skupín, kde sa hralo systémom každý s každým na dva hrané sety do 11. Potom nasledovala vyrad'ovacia časť (hralo sa na dva víťazné sety), t. j. rozhodujúca fáza turnaja o umiestnenie. V dramatickom finále zvíťazili hráči Vrakune, ktorí zdolali družstvo Svit 2:1 na sety. Vrakuňa hrala v zostave: smečiar Ivan Lukáč, nahrávač Pavol Kovacich a zadák Roman Ferenčák, ktorý bol vo

veku 74 rokov najstarším účastníkom turnaja. V dueli o 3. miesto vyhral Vlčnov nad Žilinou 2:0. Obaja turčianski zástupcovia skončili svoju púť už vo štvrtfinále. Šéf organizačného výboru podujatia Ján Dolník vyzdvihol dobrú športovú i organizačnú úroveň turnaja. „Som rád, že vedenie NK Martin znovu dokázalo svoje organizačné schopnosti. Veľká vďaka patrí Jánovi Stanekovi za vedenie turnaja, rozhodcom Miroslavovi Kováčovi ml., Karolovi Serdelovi a Igorovi Hulínovi, ako aj sponzorom. Už teraz môžem verejnosť informovať, že 13. apríla 2019 pri príležitosti oslobodenia mesta Martin zorganizujeme znovu turnaj Senior 55+.“

Spokojný bol aj predseda NK Martin Miroslav Kováč: „Po organizačnej stránke všetko dopadlo tak, ako sme si predstavovali, ale potešili ma aj výkony hráčov, ktorí ukázali svoje majstrovstvo. Bola to dobrá propagácia tohto športu a výborná konfrontácia slovenského s českým nohejbalom.“

Záverečné výsledky – štvrtfinále: Vlčnov vs. Europarts Martin 2:1 (11:9, 10:11, 11:10, obrovská smola domáceho tímu), Kys. Nové Mesto vs. Vrakuňa 0:2, NK Necpaly vs. Svit 0:2 (10:11, 7:11, Podtatraci prekvapením turnaja), Žilina vs. Ostrava 2:1 (veľký favorit nachytný na hruškách).
Semifinále: Vlčnov vs. Vrakuňa 0:2, Svit vs. Žilina 2:1. **O 3. miesto:** Vlčnov vs. Žilina 2:0.
Finále: Vrakuňa vs. Svit 2:1 (11:6, 10:11, 11:9).



Miroslav Kováč v modrom drese ako hráč Martina. Foto: chir

„Baťa“ tvrdí, že martinský futbal si zaslúži viac



Strojárne Martin – víťaz I. SNL a jesenný víťaz II. celoštátnej ligy 1971/72
Horný rad zľava: Huška Jozef, Vítek František, Hruška František, Štolfa Jozef, Gazúr Ján, Hrebeň Karol, Galis Dušan, Junas Ján, Zeman Rastislav,
tréner Jačiansky Štefan, asistent trénera PhDr. Kmeť Miroslav
Dolný rad zľava: Trgiňa Pavol, Kučera Alojz, Trgiňa Emil, Ondák Silvester, Lamoš Dušan, Srobráb Vladimír, Lukáč Anton, Eisner Stanislav, Diabelko Ján

Bývalý stredopoliar, v súčasnosti 68-ročný Marián Novotný, sa do veľkého futbalu odrazil z Martina. Najväčšiu kariéru prežil v Interi Bratislava, kam prestúpil z tímu Strojárne Martin.

Marián Novotný, ktorý odohral zopár zápasov aj za olympionikov Československa, veľmi rád spomína na svoje pôsobenie v Martine (1972 až 1974). Zažil éru martinského zázraku pod vedením uznávaného trénera Štefana Jačianskeho, ktorý odišiel do futbalového neba v roku 1995. „Som veľmi rád, že v Martine sa na jeho počesť koná turnaj starých pánov vo futbale. Svojou účasťou som prišiel medzi kamarátov

podporiť 14. ročník Memoriálu Štefana Jačianskeho (konal sa 16. decembra 2018 – pozn. red.). Samozrejme, už nie ako hráč. Na „Pištu báčiho“ mám len tie najlepšie spomienky. Bol to nielen skvelý tréner, ale aj správny psychológ a pedagóg. Bol ako náš otec, vo všetkom nás vedel pochopiť. Všetci sme ho mali radi, cítili sme sa s ním veľmi dobre na zápasoch i tréningoch. Obdivovali sme ho, ale aj rešpektovali a poslúchali. Rok a pol pod vedením trénera Jačianskeho mi dal do života veľmi veľa. Pre mňa osobne to bol najlepší tréner zo všetkých, ktorí ma trénovali. Bol trénerskou špičkou na Slovensku. Som mu veľmi vďačný. Lenže, ak sa na nás pozerá z neba, musí mu byť veľmi smutno z toho, ako je na tom momentálne martinský futbal a akým smerom sa vyvíja slovenský klubový futbal. V najvyššej súťaži hrá príliš veľa legionárov, ktorí nedosahujú špičkovú úroveň, ale napriek tomu zaberajú miesto slovenským futbalistom. Na Slovensku sa vždy rodilo veľa talentov, ale teraz nemajú také možnosti napredovať, keďže sa preferujú zahraniční hráči. Mrzí ma, ako je v súčasnosti na tom martinský futbal, ktorý bol známy v celom Československu. Je mi do plaču, v akom stave je martinský štadión, ktorý pri našich zápasoch praskal vo švíkoch. Martinčania dokonca musia hrať domáce stretnutia mimo Martina... Verím, že kompetentní urobia všetko pre to, aby sa tu podmienky na futbal zlepšili. Martinský futbal si zaslúži viac. Želám mu, aby sa pozviechal a dostal sa na vyššiu úroveň,“ povzdychol si bývalý futbalista Marián Novotný, ktorého prezývali „Baťa“ a ktorý sa v sezóne 1973/74 ako hráč Martina stal so 14 gólmi najlepším strelcom druhej celoštátnej československej ligy.
Stranu pripravil: Ľubomír Chochula



Horúci sneh

Život odjakživa píše príbehy a často aj plné nečakaných paradoxov. Ved' napríklad akokoľvek paradoxne (ba na prvé počutie až nezmyselne) to „zníe“ – horúcou témou tejto časti zimy je – sneh. Príveľa snehu - v severnejších častiach Slovenska a výnimkou nie je ani mesto Vrútky.



Nečudo, že sa téme v tvare najaktuálnejšom venuje vo svojom SLOVE PRIMÁTORA na ďalšej strane aj Branislav Zacharides, ktorý dokázal potrebné aktivity zorganizovať nielen spoza stola, ale – keď bolo treba – aj osobne vymeniť pomyselné primátorské žezlo za lopatu. Opäť sa raz ukázalo, že keď sa zima opýta, čo sme robili v lete, najlepšou odpoveďou je – byť pripravený. Zaskočení teda neostali na príslušnom oddelení MÚ Vrútky. Ved' v záujme zvýšenia kvality zimnej údržby mesto Vrútky každoročne posilňuje technické prostriedky, ktoré na tento účel používajú príslušní pracovníci úradu. Nie je to inak ani v zasneženom „oddelení“ roka 2019. Už koncom roka 2018 pribudla do vybavenia vrútockého úradu výkyvná radlica na nakladač UNC Locust 903, ktorá doplnila dovtedy používanú techniku, skladajúcu sa zo sypača a traktora so sypačom a radlicou. Nová radlica so šírkou 2 m je hydraulicky ovládaná priamo z miesta vodiča.



Doteraz tohtoročný január ukázal (podobne ako aj MESTSKÉ NOVINY na niekoľkých fotografiách, ktoré azda nepotrebujú komentár, na tejto strane), že aj vďaka tomuto rozšíreniu technického vybavenia je mesto Vrútky schopné realizovať zimnú údržbu chodníkov operatívnejšie. Tak, aby odbúdalo snehu i typických úrazov spôsobených pádmi na



neupravenom povrchu. Čo by však bola technika bez človeka, hoci aj bez usilovných detí na obrázku? Hoci aj v čase, keď (s trochu humoru) môžeme povedať, že najlepším priateľom sa stáva lopata... No a ešte niečo je veľmi dôležité - ľudská súdržnosť, ktorá prekoná aj hromady snehu.
Igor Válek Foto: autor a Miriam Migátová

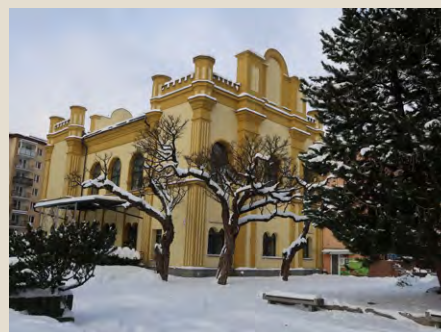
Silvestrovský beh



Poznáte Vrútky?

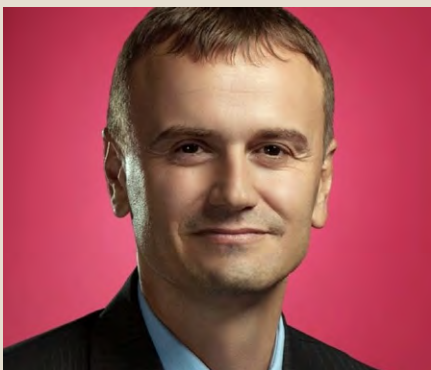


Kriváň ponúka kultúru



SLOVO PRIMÁTORA

Zavítala k nám zima



Všetkých Vás pozdravujem, milí čitatelia. V čase písania týchto riadkov (8. 1. 2019) za oknom husto sneží a teploty sa už niekoľko dní držia pod bodom mrazu. Logicky sa o to intenzívnejšie zaoberáme všetkým, čo s tým súvisí. Či už ide o zjazdnosť ciest, schodnosť chodníkov a či aktuálne aj o teplo v školách – základných aj materských, či ZUŠ-ke. Havária v martinskej teplárni totiž ovplyvnila aj život na Vrútkach. Množstvo našich domácností a mestských objektov je na ňu napojených od roku 2009. Otcovia mesta vtedy rozhodli o tom, že dnes už bývalá mestská spoločnosť Byvaterm s dvoma plynovými kotolňami nebude viac dodávať Vrútkam teplo a nahradí ju horúcovod z Martina. Havárie sa ale predvídať nedajú, poďakovať sa treba všetkým, ktorí priložili ruku k dielu, aby bola porucha odstránená a aby teplo v budovách začalo čo najrýchlejšie opäť stúpať. V škôlkach sme tomu pomohli aj tým, že sme ich hneď večer vybavili konvektormi, nech sa v nich aspoň ako-tak kúri. Bolo to riešenie nie štandardné, preto sa chcem aj všetkým rodičom a ich ratolestiam poďakovať za trpezlivosť. A poďakovať sa chcem aj všetkým, ktorí sa v sobotu 5. januára zúčastnili na brigáde zameranej na manuálne odstraňovanie snehu z chodníkov, prechodov pre chodcov, autobusových zástaviek a vstupov do škôl a škôlok. Osobitne vrútockým dobrovoľným hasičom. Ani ja nie som fanúšik súčasného znenia cestného zákona, ktorý zveril starostlivosť o chodníky obciam, ale ani nepatrím medzi tých, ktorí iba nariekajú, alebo nadávajú. A samozrejme sa teším z toho, že mnohí obyvatelia nášho mesta, ktorým to zdravie dovoľuje, nemajú problém chytiť lopatu a trošku si zašportovať aspoň pred vlastným dvorom. Tak to spolu vydržme, prípadne sa aj potešme zo zimnej romantiky, ktorá na nás dýcha zo všetkých strán.

Branislav Zacharides

Poslanecké plány z úvodu roka

Začiatok roka – predsavzatia, plány a zámery, ktoré postupne naplňame. Výnimkou nie je ani poslanie a práca poslanca MsZ Vrútky. V stručnosti o najzásadnejších na rok 2019, na čo sa chcú zamerať, ako aj o podnetoch od občanov a ich riešení hovorí dvojica nových poslancov.



Eva Kačková

Novoročné predsavzatia sú pre mňa niečo ako plán na ďalší rok. Nevnímam ich ako niečo, čo sa rozhodnem spraviť a musím to dodržať za každú cenu a ak sa mi to nepodarí, tak budem mať zlý pocit zlyhania. Myslím si, že to nie je správny spôsob vnímania. Pre mňa sú takéto predsavzatia veľmi dôležité, ale starostlivo premyslené a rozvážne rozhodnuté. Sú pre mňa rozhodnutím, ktoré som prijala do svojho života, a plnenie vnímam ako cestu. Plním ich s pokojom a krok za krokom, ak niečo nestihnem, dokončím to na ďalší rok – vždy sa každé snažím dotiahnuť do konca.

Moje predsavzatia na tento rok boli rozdelené do súkromných, pracovných a, samozrejme, týkajúcich sa mesta. Tieto mestské sú určite zatiaľ najväčšia výzva. Keďže som nová poslankyňa, určite potrvá, kým sa zorientujem v problémoch a v možnostiach. Najdôležitejšie je pre mňa stále to isté, kvôli čomu som išla aj do volieb, a to zlepšiť komunikáciu medzi obyvateľmi Vrútok a mestom. Postupne ľudom vysvetľovať, ako majú postupovať pri problémoch, ktoré sú horúce a týkajú sa ich. Ale aj veľa občanov má výborné nápady, no nevedia, komu ich majú povedať, alebo predložiť tak, aby boli brané vážne. Chodím medzi ľuďmi a rozprávam sa o všetkom, o čom sa chcú rozprávať. Mnohí nechcú až tak veľa – mnoho podnetov sú naozaj drobnosti, ale mnoho je dôležitých nielen pre nich samotných, ale aj pre ostatných spoluobyvateľov. Niekedy sa stačí porozprávať s kompetentnými a riešenia sa ihneď ukážu, iné ale potrebujú čas. Ja verím, že väčšinu vecí dokážeme vyriešiť, a tie ktoré sú veľmi zložité, aspoň začneme riešiť. Budeme určite všetci radi, keď ľudia začnú navrhovať aj riešenia, ktoré pomôžu.

Moje predsavzatie je vytvoriť si vzťah s mestom, no a mesto, to sú obyvatelia Vrútok!



Marián Král

Momentálne je mojou hlavnou prioritou oboznámiť sa s tým, čo všetko práca poslanca prináša, aké sú moje možnosti podieľať sa na chode mesta, ako môžem pomôcť jeho obyvateľom. V roku 2019 nás čaká niekoľko významných výročí spojených s históriou mesta, takže sa budeme snažiť dôstojným spôsobom si tieto výročia pripomenúť. V tejto súvislosti by som spomenul aj myšlienku zriadenia mestského múzea. Pokiaľ by sme vedeli na jej realizáciu využiť financie z eurofondov, bolo by to výborné. Ďalej by som chcel, aby komisia, ktorú viem, podporila akcie, ktoré už majú v meste tradíciu,

či už sú to kultúrne a či športové, zvlášť tie, ktoré sú určené pre deti a mládež... Z toho, čo mi bolo zatiaľ predložené už ako poslancovi, sa mi najviac páči iniciatíva jedného z občanov mesta, ktorý má záujem na spopularizovaní a rozšírení petangu najmä medzi vrútockými žiakmi. S výhľadom v budúcnosti vybudovať v meste aj ihrisko na tento šport. Túto snahu jednoznačne vítam, podporím ju aj ako poslanec, aj ako zástupca riaditeľky základnej školy.

Všetkých Vrútočanov chcem vyzvať, aby sa nebáli so svojimi podnetmi osobne obracať na poslancov, pretože pomôcť s riešením problémov môžeme len vtedy, keď o nich budeme vedieť. Za seba sľubujem, že sa s každým obyvateľom mesta osobne stretnem a všetky podnety týkajúce sa priority školstva, kultúry, mládeže a športu sa budem snažiť v rámci svojich možností riešiť. V prípade záujmu prosím o skontaktovanie prostredníctvom poslaneckého mailu marian.kral@vrutky.sk.

Zhovárал sa Igor Válek Foto: archív E. K. a mesta Vrútky

List ako poďakovanie – aj ako inšpirácia

Na sklonku starého a na začiatku roka často prichádza pošta – elektronická a či klasická –, ktorej riadky bývajú odlišné od tých v iných častiach roka. Ich autor a či autorka adresujú jeho čitateľovi často bilancovania, poďakovania, priania... Nedávno takto primátora Vrútok príjemne prekvapil list, ktorého autorom je doc. Ing. Jozef Dančo, CSc. Občan Vrútok, uznávaný ekonóm, bývalý minister financií SR.



Narodil sa síce v obci Koroljovo, no od roku 1937 navštevoval Štátnu meštiansku školu vo Vrútkach, kde žil. Pracoval v Ekonomickom ústave SAV v Bratislave, neskôr v Slovenskej plánovacej komisii. Prednášal v Ústave pre hospodársky a sociálny rozvoj OSN v Damašku a bol poradcom Úradu prezidenta Sýrskej arabskej republiky. Od roku 1969 pôsobil v regionálnom úrade Sekretariátu OSN v Bejrúte. Po skončení zahraničného pôsobenia pracoval vo Výskumnom ústave finančnej a úverovej sústavy, Výskumnom ústave ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva. V roku 1991 ho menovali za ministra financií SR a funkciu

zastával od júna 1991 do júna 1992. Od roku 1995 je čestným občanom mesta Vrútky. Z jeho listu vyberáme najdôležitejšie, podnetné časti.

„Vážený pán primátor, Váš list a kniha Vrútky, včera a dnes, ma nesmierne potešili a umožnili mi spomienkami vrátiť sa do mojej mladosti, ktorú som prežil vo Vrútkach. Je to fascinujúce vrátiť sa aspoň pohľadom na ulice a miesta, kadiaľ som denne chodil. Či už do školy, do kostola, do obchodov či na stanicu, skrátka, Vrútky mojej mladosti boli akýmsi stredobodom môjho života a, priznám sa, zostali až do dnešných dní. Hoci som vzdialený, moje korene tam zostali, myšlienkovy sa tam vraciam a premietam si aj mnohé udalosti a diania, ktoré som zažil. Kniha, ktorú som od Vás dostal, je činom, ktorý má každému prinavrátiť spomienky... Je to záslužná práca zachovávať históriu mesta, potrebná v dnešnej dobe hrubosti, konzumu a zabúdania. Pokračujte v tomto diele, ak Vám to povinnosti umožnia, veľa občanov Vrútok a aj budúce generácie Vám budú vďačné. Potešila ma aj správa o obnovení vydávania Vrútočana... Priznám sa, že mi chýbali správy o skutočnom živote mesta, o udalostiach a problémoch mesta a ich riešení. Nechýbali mi však málopravdivé opisy zasadnutí zastupiteľstva bez argumentov plné všelijakých rozhodnutí. Na jeden prípad predaja pozemku pod autobusovou stanicou si spomínam, že som upozornil vedenie mesta, aby sa nenechali vydierať nekontrolovateľným konaním prevádzkovateľa autobusovej dopravy, ktorý si nedovolil ani nazrieť do svojej evidencie, či jeho finančné nároky sú pravdivé. Odpoveď bola jednoduchá. Predáme a vyrovnáme dlh. A určite to aj predali. To sa určite zmení aj keď Vrútočan je informátor o dianí v meste, o problémoch, riešení a o ľuďoch v meste. Nemusi byť vydávaný na elegantnom kriedovom papieri, podstatné je, aby obyvateľom priniesol potrebné informácie pre každodenný život a šíril ducha hrdosti, mestskej spolupatričnosti a vzájomnej úcty k práci na povznesenie mesta. Položili ste otázku nápadov pre budúcnosť. Už pred takmer desaťročím som pri príležitosti zasadnutia mestského zastupiteľstva pod vedením vtedajšieho primátora L. Bernáta redaktorky Vrútočana vyslovil myšlienku začať tvoriť akási Pamätnicu Vrútok. Ako akýsi utriedený kaleidoskop, súbor pravdivo prežitých udalostí a diania mesta, videný očami občanov za nejaké dlhšie obdobie. Žiadne fabulácie alebo niečo podobné. Len pravdivé a prežité udalosti. Dôvodom je, že ľudia pomaly vymierajú a odnášajú si so sebou aj to cenné, čo prežili v meste. Vaša publikácia ukazuje, že nielen domy a ulice sa zmenili a sú na nepoznanie, ale aj ľudia v tých domoch a na tých uliciach zažili veľa a inšpirujúceho. Redakcia Vrútočana by bola sústredovateľom príspevkov, ktoré by pamätníci alebo ich potomkovia jednoducho opísali a odovzdali redakcii. O osude týchto príspevkov by sa rozhodlo... Vážený pán primátor, ešte raz Vám ďakujem za želania a dar. Prajem Vám v živote a práci veľa pekného, šťastie, radosť, veľa zdravia a sil pri prekonávaní „zadubnosti“ minulého obdobia. Želám Vám a Vaším spolupracovníkom vo vedení mesta veľa dobrých rozhodnutí, silu a energiu pre ďalšie povznesenie mesta.“

Redakcia MESTSKÝCH NOVÍN iba krátko dodáva, že o mnohé spomínané v riadkoch jeho listu sa – predovšetkým v rovine informovanosti, ponuke priestoru na hľadanie riešení otázok verejného života a jeho skvalitnenia vo Vrútkach – už dlhšiu dobu stará a rada i ďalej postará aj na stránkach periodika, ktorého prvé tohtoročné číslo držíte v rukách. Aj v číslach ďalších...

Pripravil Igor Válek

Vrútky, kresba: V. Báthory

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Bodenek

Spisovateľ, redaktor (* 6. 3. 1911 Vrútky - † 20. 11. 1985 Banská Bystrica)

Narodil sa v rodine stolára. V r. 1925 – 27 navštevoval obchodnú školu v Martine, kde potom r. 1928 – 34 pracoval ako úradník v Matici slovenskej, redaktor časopisu Slniečko, 1934 – 36 pomocný redaktor vydavateľstva UNÁS v Bratislave, od 1937 jazykový redaktor, 1945 – 52 vedúci Vydavateľstva MS, vedúci edície Dobré slovo, 1953 – 58 riaditeľ Vydavateľstva Osveta v Martine, od 1963 redaktor Stredoslov. vydavateľstva v B. Bystrici. V čase "normalizácie" musel túto prácu opustiť. Bol aktívnym účastníkom SNP. Knižne debutoval románom pre mládež Ivkova biela mať (1938), na ktorý nadviazal románom Zapálené srdce (1939), zbierkou noviel Svetlá na bublinách (1942) a románom Kríž profesora Hunku (1945), prozaickými knihami Z vlčích dní, Na starom grunte, Pod horami biele pláne. Spôsob zobrazovania povstania v knihe Z vlčích dní (1947) je naturalistický. Povstanie je pozadím pre vzrušujúce rozprávanie o historickej skúške charakterov, kde nechýba ani rezignácia, zúfalá depresia, zbabelá psychóza, nad ktorými sa vznáša myšlienka, kto si vlastne slobodu zaslúži. Z rámca „vážnych“ próz vystupuje humoristická novela Katastrofa (1961) s futbalovou tematikou (filmová podoba pod názvom Skalní v ofsajde). Okrem toho vydal knižky pre najmenších čitateľov (Žeriavček) a k mládežníckej téme sa vrátil knihou Leto na Rovniach. V knihách Medzi nami (1967), Vina (1968), Keď zanikol čas (1977) a Dom s manzardkou (1980) sa snažil preniknúť k spoločensko-mravným konfliktom súčasníka. Sporadicky sa venoval prekladaniu z nemčiny a zo severských literatúr. Vlastné životné osudy zachytil v memoároch Moja sudička (1999).

Zdroj: litcentrum.sk, zones.sk,

POZNÁTE VRÚTKY?

Hlavné dielne ako žriedlo vzniku a rozvoja mesta

Hoci prastará osada Vrútky jestvovala pod Hradišťom už v 1. polovici 11. storočia, rozvoj nastal až v 13. storočí so vznikom zemianstva. Prvá písomná zmienka o Vrútkach je z r. 1255, no aj v relatívne rozvinutej osade žilo začiatkom 19. storočia len okolo 300, v r. 1869 915 obyvateľov. No v r. 1880 mala už 1944 obyvateľov! Možno preto povedať, že výstavba železnice a vznik dielní znamenal pre Vrútky priam všetko: stala sa z nich nielen významná železničná križovatka, ale i priemyselné stredisko a skutočné mesto s prevratným stavebným rozvojom i s rozvinutým školstvom, kultúrou a bohatým spoločenským životom.

Košicko-bohumínsku železnicu dobudovali a uviedli do prevádzky v roku 1872. Na údržbu a opravy železničných koľajových vozidiel – rušňov aj vozňov – zriad'ovala KBŽ „správkarne“ – v Bohumíne (1869), Spišskej Novej Vsi (1871), Žiline (1871), Jablunkove (1871), Košiciach (1879), Čadci (1885) a v Poprade (1890). Správa KBŽ sa rozhodla postaviť Hlavné dielne vo Vrútkach, i keď do úvahy pripadali Sučany a aj Turč. Sv. Martin. Napokon výstavbu realizovali vo Vrútkach, napriek silnému odporu miestneho obyvateľstva. Na výstavbu vykúpili pozemky v chotánej časti Vrútok – Šarkanovo. Pozemky vlastnili miestni roľníci a katolícka farnosť.

Výstavbu začala v roku 1873 firma Josefa Krausa z Moravskej Ostravy. Dozor vykonávali pracovníci KBŽ s hlavným inšpektorom Karolom Hakmejstrom. Už 1. decembra 1874 uviedli dielne do prevádzky. V tomto období – v počiatkoch pamej železnice – mali dielne dve základné oddelenia – montovňu rušňov (lokomotívku) a vozovku. K nim patrilo niekoľko pomocných pracovísk: obrobňa, lakovňa, kováčňa, stolárska dielňa a tokáreň. Okrem týchto stavieb bol mimo areálu postavený sklad materiálu a jedáleň pre zamestnancov. Tieto prevádzky až do elektrifikácie osvetľovali petrolejové lampy a kahance. V dobe vzniku Hlavných dielní dosahoval počet zamestnancov 101. Koncom roku 1875 pracovalo v dielnach už 148 zamestnancov. V roku 1900 to bolo 720 a v roku 1912 až 1108. Prvým prednostom dielní bol **Ing. Konrád Schmid**.

K 1. aprílu 1878 **Móric Brandweiner**, ktorý bol aj iniciátorom stavby bytov pre dielenských robotníkov a pôsobil aj ako prednosta odboru strojárstva a prepravy na

generálnom riaditeľstve KBŽ v Košiciach. Po ňom bol prednostom **Jozef Rampl** a ten bol zriaďovateľom odbornej učňovskej železničiarkej školy (1887), pod jeho vedením sa dielne rozvinuli. Podporil vznik dychovej hudby a prispel k vybudovaniu dielenskej záhrady. Ďalším prednostom Hlavných dielní sa stal **František Saager** z Viedne, pôsobil i ako predseda Výboru r.-k. cirkevnej obce, iniciátor osamostatnenia vrútockej farnosti, predseda Katolíckeho kruhu, predseda dozornej rady Štátnej meštianskej školy.

V novej ére 1. ČSR od 14. 6. 1920 menovali za prednostu postupne **Ing. Jána Brabenca**, po ňom nastúpil **Ing. František Stieß**, **Ing. Rudolf Rassel**, **Ing. Alojz Špidla**, v dobe Slovenskej republiky hlavný inšpektor **Emil Hvizdák**. Práve on mal zásluhu na obnovení učňovskej školy a zmodernizovaní pamej lokomotívky. Prednostom bol v období od 29. 3. 1939 do 5. 6. 1945.

Zaujímavosťou v priestoroch dielní bolo vybudovanie dielenskej záhrady. Budovať sa začala roku 1889, v roku 1890 sa ujal záhrady Ing. Jozef Zedník. Jeho zásluhou vybudovali v záhrade kolkáreň. Záhrada sa stávala obľúbeným spoločenským miestom pri oslavách a rôznych jubileách. Roku 1901 sa o záhradu začal starať Emil Porutia. V dvoch skleníkoch vysádzal palmy a rôzne teplomilné rastliny. Z priemyselnej výstavby v Žiline premiestnili v roku 1903 pred Veľký pavilón vodotrysk. Na skvalitnenie odborných profesií v roku 1887 zriadili priamo v dielnach učňovskú školu. Vyučovalo sa len v nedeľu. Po vyhodnotení tohto pokusu otvorili dve triedy s 23 učňami. Vyučovalo sa v jedálni v pracovnej dobe. Dňa 20. 12. 1924 školu zrušili výnosom riaditeľstva štátnych železníc v Košiciach. O opätovné otvorenie školy v roku 1939 sa zaslúžil prednosta Hlavných dielní Emil Hvizdák.

V roku 1889 Ing. F. Saager povolil zorganizovanie hudobného telesa. Skladalo sa zo 14 členov a vedúcim sa stal Pavol Katona. Finančné náklady na dielenskú hudbu hradili z dobrovoľných príspevkov. Robotníci mesačne prispievali 40, úradníci 20, učni 10 halierov a riaditeľstvo dielní prispievalo 120 Kč mesačne. Dňa 23. mája 1893 mal orchester prvý koncert v parku pri stanici. Koncerty boli také žiadané,

že sa konali každú druhú sobotu. Roku 1894 vznikla sláčiková hudobná skupina. Roku 1912 pod taktovkou Vladimíra Melišku uviedli operu C. M. Webera Čarostrelec. Roku 1919 zlúčili dychový orchester a sláčikovú skupinu. Dielenská hudba aktívne vystupovala za prvej ČSR pri všetkých významných podujatiach a nechýbala na žiadnej slávnosti. Ku kultúrnemu životu v dielnach patrilo aj spevokol a ochotnícke divadlo. Spevokol založili roku 1904 pod názvom Fömhelyi dalárda. V spevokole pôsobil ako spevák Jozef Zvarík, otec známeho herca Františka Zvaríka.

Po ničivom požiari, ktorý zachvátil Hlavné dielne, vznikla v roku 1883 myšlienka založiť požiarny zbor. Vznikol roku 1885 a jeho prvým veliteľom sa stal Ing. Jozef Zedník. Mužstvo tvorilo 32 členov.

Do požiarnej výzbroje patrila vozová striekačka, šesť posuvných rebríkov, štrnásť dvadsaťmetrových tlakových hadíc a tridsať konopných vedier. Požiarny zbor sídlil vo vodoveži, kde mal uskladnený svoj inventár. Roku 1899 pribudlo dvadsať mužov a roku 1905 mal už vrútocký požiarny zbor osemdesiat členov.

Technický rozvoj a modernizácia železnice si vyžiadali aj vyššiu technickú úroveň dielní a jej jednotlivých prevádzok. Postupne dochádza k modernizácii celej fabriky, zastaranú technológiu nahrádza technika nová. No to je už iná kapitola modernizácie a rozvoja Dielní a s nimi aj ďalšieho rozvoja Vrútok.

Autor: Igor Dobrovolný a Juraj Ruttkay
Foto: archív autora



Koncert unikátneho saxofónového kvarteta



*Hoci aj pod záľahami snehu – vrútocký Kriváň
vždy ponúka dobrú kultúru*

Už dlhšiu dobu sú Vrátočania a návštevníci mesta zvyknutí, že v tomto meste sa chodí na dobré koncerty do Kulturnej sály Kriváň. Tak to bolo aj v decembri 2018 a tak to bude aj počas celého roku 2019.

Najsťôr teda v čase minulom. Traja páni a jedna dáma tvoria saxofónové kvarteto, ktoré je známe ako Saxophopne Syncopators. Špecializujú sa

na autentickú interpretáciu hudobného žánru ragtime v aranžmánoch pre štyri saxofóny. Hrajú na originálnych zrekonštruovaných nástrojoch z tridsiatych rokov minulého storočia. V spomínanej sále sa predstavili 20. decembra. Vianočný koncert bol venovaný saxofónu (ako ináč), ako nástroju mnohých doslova farieb, zvukov a žánrov. Uskutočnil sa vďaka podpore Fondu na podporu umenia a bol jedným z ôsmich podujatí podporených z týchto verejných zdrojov. O koncertoch kvarteta nám povedal jeho umelecký vedúci Ladislav Fančovič: „*Tešíme sa, že vďaka spomínanej podpore mohlo toto netradičné hudobné zoskupenie zavítať aj do menších slovenských miest. Na každom z ôsmich koncertov zazneli skladby vážnej hudby, niektoré venované slovenským autorom, iné zahraničným. Špeciálne na túto sezónu som pre nás prearanžoval Serenádu č. 5 od Eugena Suchoňa, pretože má tento rok 110. výročie od narodenia.*“ Okrem Suchoňovej serenády zneli aj: A. Dvořák: Sláčikové kvarteto F-dur, op.96 B. Bartók: Rumunské vianočné piesne (Arr. Andreas van Zoelen), C. Franck: Panis angelicus, J. F. Wade: Adeste fideles a skvelé Swingin' Christmas od L. Niehausu. Vianočný koncert, ktorý bol zároveň posledným hudobným podujatím počas adventu zožal veľký úspech a publikum si vyžiadalo niekoľko prídavkov.

Miriám Migátová
Foto: Igor Válek

Novinári opäť po roku pri kolkoch

Dňa 15. decembra 2018 sa v kolkárni TJ Lokomotiva Vrútky uskutočnil už 11. ročník Kolkárskeho turnaja novinárov, primátorov a starostov Žilinského samosprávneho kraja. Ide o zaujímavé spojenie spoločenského, kultúrneho a športového typu podujatia. Bol to zároveň 2. ročník Memoriálu Ľudovíta Košálku, na ktorého si pri tejto príležitosti spomíname. Turnaj otvoril predseda Slovenského syndikátu novinárov Daniel Modrovský spolu s regionálnym predsedom RO SSN Žilina Michalom Lašutom. Novinári si uctili aj svojho zosnulého kolegu Milana Matušinského, ktorý bol pravidelným účastníkom minulých ročníkov. Súťažilo 30 účastníkov, ktorí hádzali na štyroch dráhach po desať hodov do „plných“, ako vo svojom žargóne hovoria profesionáli. Mesto Vrútky reprezentoval prvýkrát novozvolený primátor Branislav Zacharides: „*Myslím si, že je skvelá vec, že sa toto podujatie organizuje. Aj keď kolký nehrávam, je to moja možno druhá a či tretia skúsenosť v živote, bavím sa a rád prídem zas.*“ Z radov primátorov prišiel opäť Igor Hus, primátor Turčianskych Teplíc, ktorý nevynechal ani jeden ročník: „*Je to zaujímavý šport, opäť je tu dobrá partia a som rád, že som tu medzi novinármi.*“

Na záver boli vo finále ocenení najúspešnejší a nechýbala tradičná chutná

kapustnica. Ďakujeme organizátorom, všetkým účastníkom a sponzorom podujatia.

Miriám Migátová
Foto: archív RO SSN Žilina



Časť súťažiacich novinárov ukazovala odhodlanie od začiatku súťaže

Za knihami do knižnice

Aj v novom roku je tu pre všetkých čitateľov Knižnica Hany Zelinovej s bohatšou novou nádielkou kníh. Otvorené je v pracovných dňoch od 8.30 do 17 h (obedná prestávka od 11.30 do 12. h) Kontakt pre čitateľov: Mestská knižnica Hany Zelinovej, 1. čs. brigády 24 A, 038 61 Vrútky, e-mail: kniznica@vrutky.sk, 428 12 19. Radi vás obslúžia a pomôžu knihovníčky Mgr. Veronika Vaňková a Mgr. Zuzana Poništová.

(red)
Foto: Miriám Migátová



Podpora projektov prostredníctvom dotácií

V zmysle VZN č. 9 /2015 o poskytovaní dotácií, ktoré nájdete na webovej stránke mesta, bude mesto Vrútky pridelať dotácie v oblasti sociálnej, kultúry a aj športu. Žiadosti sa predkladajú na Mestský úrad do 31. januára 2019 v zapečatenej obálke s nápisom „žiadosť o dotáciu“ s uvedením oblasti, z ktorej sa dotácia žiada. Predložené žiadosti posudzujú komisie MsZ, a to do 20. februára príslušného roka. Primátor mesta do 28. februára príslušného roka, prihládnuce na odporúčania komisie MsZ, rozhodne o pridelení dotácií žiadateľom, ktorí splnili podmienky tohto nariadenia.

(red)

Športová legenda a zakladateľ futbalovej dynastie VW



Vladimír Weiss I. v drese Československa. Foto: ČTK

Na jeseň tohto roku si pripomenieme 55. výročie zisku strieborných medailí československých futbalistov na OH v Tokiu (1964). Súčasťou tímu bol aj rodák z Vrútok, obranca Vladimír Weiss I., ktorý sa, žiaľ, už tohto výročia nedožil.

Vrchol kariéry

Vladimír Weiss I. (narodil sa 21. septembra 1939 a zomrel po dlhej a ťažkej chorobe 23. apríla 2018) začínal s futbalom v Lokomotive Vrútky, kde boli rodičia hospodármi tamojšieho klubu. Vzhľadom na svoj talent bolo jasné, že doma dlho nezostane. V roku 1959 sa v drese ČH Bratislava stal šampiónom Československa, pričom tam bol nielen spoluhráčom ďalšieho slávneho Vrútočana Adolfa Scherera, ale vo veku 19 rokov aj najmladším členom majstrovského mužstva. Vladimír Weiss I. zažil najväčšiu slávu v roku 1964, ktorý bol pre neho výnimočný nielen ziskom striebornej olympijskej medaily, ale aj v súkromnom živote. V septembri 1964, len mesiac pred olympijským striebrom, prišiel na svet syn Vladimír. Keďže práve vtedy vrcholila príprava na OH, svojho Vladka paradoxne videl najskôr na fotografii, ktorú mu do Tokia priniesli ukázať novinári, a naživo až po návrate domov z Hier. Bol to však veľkolepý návrat. Olympijský tím Československa sa v konkurencii 16 mužstiev pod piatimi kruhmi v Tokiu prezentoval dobrou kompaktnou hrou, ktorá priniesla ovocie. Vladimír Weiss I. dosiahol vrchol svojej kariéry pod vedením legendárneho trénera Rudolfa Vytlačila (mimochodom, tento istý kormidelník priviedol k životnému úspechu, k titulu vicemajstra sveta v roku 1962 v Čile, aj Adolfa Scherera). Zaujímavosťou je, že Vytlačil prevzal trénerskú taktovku olympionikov len rok pred štartom OH 1964. Ako sa neskôr ukázalo, bolo to správne rozhodnutie. Vytlačil postupne zvyšoval nielen výkonnosť hráčov, ale aj sebadôveru kolektívu. Na olympiáde v Tokiu sa Vladimír Weiss I. a spol. prehrýzli až do finále. Československo v základnej skupine zdolalo Južnú Kóreu 6:1, porazili Zjednotenú arabskú republiku (ZAR) 5:1 a Brazíliu 1:0. Potom vo štvrtfinále vyhral národný tím nad Japonskom 4:0, v semifinále pokoril Nemecko 2:1. Československo podľašlo až vo finále Maďarsku 1:2 (23. októbra 1964), keď nebolo horším tímom, ale šťastie sa usmialo na stranu súpera. Vladimír Weiss I. odohral všetkých šesť zápasov olympijského turnaja.

Smoliarsky moment

Vladimír Weiss I. má na konte aj tri reprezentačné štarty za áčko Československa vrátane toho smoliarskeho, ktorý sa uskutočnil 25. apríla 1965 na bratislavskom Tehelnom poli. Československo vtedy začínalo kvalifikáciu o postup na MS 1966 duelom proti Portugalsku. Vladimír Weiss I. nastúpil v základnej zostave ako krajný obranca. Chlieb sa zlomil na konci prvého polčasu, keď domáci nevyužili výhodu pokutového kopu. Na jedenástku boli určení traja špecialisti, ale keďže ani jeden z nich nezobral na seba zodpovednosť, čierneho Petra dostal do rúk Weiss. Ten si postavil loptu na značku bieleho bodu, ale na blate sa mu prízemná strela nevydarila a brankár hostí ju vyrazil. Portugalsko tak vyhralo 1:0 a na Vladimíra Weissa I. sa zniesla vlna kritiky. Potom na jeseň toho istého roku odohral ešte jeden zápas za Československo proti Rumunsku, čo bola jeho reprezentačná demiera.

Skutočná osobnosť

Vladimír Weiss I. po skončení aktívnej činnosti pôsobil ako tréner. S futbalom prežil krásne chvíle, ale aj trápenia. Čo sa týka rodičovskej stránky, bol to starostlivý otec, ktorý to v živote nemal jednoduché najmä po smrti svojej manželky (vtedy mal syn Vladimír štrnásť rokov a dcéra Zuzka desať), ale o svoje deti sa vedel postarať. Bol zakladateľ futbalovej dynastie VW. Z napredovania svojho syna a potom aj vnuka mal veľkú radosť. Vladimír II. tiež hrával za Československo, s ktorým sa prebojoval do štvrtfinále MS 1990 a ako tréner Slovenska priviedol národný tím na MS 2010, čo bol historický úspech slovenského futbalu v ére samostatnosti. Momentálne ujedá trénerský reprezentačný chlebič v Gruzínsku. Vladimír III. (ročník 1989) sa zúčastnil MS 2010 i ME 2016, ale v novembri 2018 ukončil reprezentačnú hráčsku kariéru. Vladimír Weiss I. bol skutočnou osobnosťou. Na pamätníku slovenských olympionikov na Národnom cintoríne v Martine je od 24. novembra 2018 aj štítok s menom tohto bývalého úspešného futbalového reprezentanta a držiteľa striebornej olympijskej medaily z roku 1964, ktorý odohral 236 stretnutí v najvyššej československej súťaži a strelil 6 gólov. Pietneho spomienkového stretnutia sa zúčastnilo viac ako 100 priaznivcov športu, medzi ktorými nechýbal prezident Slovenského olympijského výboru Anton Siekel, syn Vladimír Weiss II. s rodinou, členovia Olympijského klubu Turiec a zástupcovia občianskeho združenia Turčianskych športových nestorov.

Autor: Ľubomír Chochula

(zdroje: SFZ a publikácia Z dejín čs. futbalu)



Aktu inštalácie pamätnej tabule Vladimíra Weissa I. sa zúčastnil aj jeho syn a ďalší rodinní príslušníci. Foto: Martin Ferenčík

Šarkan po šiestykrát za sebou víťazom Silvestrovského behu zdravia



Na začiatku behu boli pretekári ešte bok po boku, s č. 90 je absolútny víťaz Branislav Šarkan.

Foto: chir

V posledný deň starého roka sa v centre Vrútok konal už 38. ročník Silvestrovského behu zdravia. Víťazom v kategórii mužov sa po šiestykrát za sebou stal Branislav Šarkan. Medzi ženami bola najrýchlejšia Dana Ignačáková.

Štart a cieľ bol na pešej zóne, trať viedla po asfaltových miestnych komunikáciách. Najskôr ju absolvovali žiaci (1x dvojkilometrový okruh) a potom dospelí (5x dvojkilometrový okruh). Absolútny víťaz, 34-ročný Martinčan Branislav Šarkan (ŠK Kompas), ktorý vyhral s veľkým náskokom pred Robinom Bučom (AK ZTS Martin), si už zvykol na slastný pocit byť vo Vrútkach najlepší. „Na Silvestrovskom behu vo Vrútkach sa mi darí, z ôsmich účasí som šesťkrát vyhral, vlastne od roku 2013 až doteraz nepretržite. Týchto pretekov sa rád zúčastňujem hlavne kvôli rodine. Teší ma, že som mojej mame, ktorá je z Vrútok, znovu mohol urobiť radosť. Nepripravoval som sa nejak špeciálne, neladil som formu, ale stačilo to. Túto trať dobre poznám, viem si na nej správne rozložiť sily, čo je výhoda. Počasie síce nebolo ideálne, ale teplota okolo nuly, dážď so snehom a protivietor na určitých úsekoch mi neprekážali. Všetci sme mali rovnaké podmienky, bolo sa treba prispôsobiť. Užival som si to, ako keby svietilo slnko,“ povedal v cieľi šťastný Branislav Šarkan, ktorý sa venuje behu osem rokov. „K behu ma priviedol zakladateľ nášho klubu, na ktorého podnet som si raz vyskúšal polmaratón v Košiciach. No a vtedy ma to chytilo za srdce. Stále ma to drží, snažím sa každý deň trénovať a udržiavať sa tak, aby som bol konkurencieschopný. Na behu sa mi páči, že nepotrebujem lyže, bicykel či iný výstroj, stačia mi tenisky a nejaké oblečenie. Navyše behať môžem v hocijakom počasí a hocike. Teraz v zime treba natrénovať objem, nabehať veľa kilometrov, ale keďže ma to baví, dá sa to,“ dodal Branislav Šarkan, ktorý sa v rokoch 2016 a 2017 stal majstrom Slovenska v behu na 10 km na dráhe a vlani získal bronzovú medailu na slovenskom šampionáte v polmaratone. Okrem toho, že je úspešný športovec, je aj odborník vo svojej profesii. Ako docent učí na Žilinskej univerzite (cestná doprava)...

V ženskej kategórii zvíťazila triatlonistka Dana Ignačáková (mimochodom, je to sestra poslanca MsZ v Martine Tomáša Ignačáka), pre ktorú to bol prvý triumf vo Vrútkach. „Som Martinčanka, takže som bola ako na domácej pôde, bežalo sa mi výborne, páčila sa mi aj atmosféra na pretekoch. Nemala som žiadnu krízu, myslela som si, že to bude horšie. Som rada,

že som nesklamala rodičov, ktorí mi tu držali palce. Mojm športom je triatlon, ktorému sa venujem šesť rokov. Najväčší úspech som dosiahla, keď som vyhrala majstrovstvá Slovenska a Slovenský pohár v olympijskom triatlone. V roku 2019 sa chcem presadiť v horskom triatlone (1,5 km plávanie, 30 km na horskom bicykli v teréne a 10 km beh v teréne). Vo februári odletím s Prestigio Realiz Teamom na sústredenie do Juhoafrickej republiky, na čo sa veľmi sa teším. V Kapskom meste sú super podmienky na prípravu,“ poznamenala 25-ročná študentka (manažment) a triatlonistka Dana Ignačáková.

Matuzalemom v štartovom poli na 38. ročníku Silvestrovského behu zdravia bol 76-ročný Dušan Kutnár, ktorý bežal s číslom 76. Jeho výsledný čas ani umiestnenie nie sú smerodajné. No aký je podľa neho recept na športovú dlhovekosť? „Celý život športujem, v minulosti som jazdil motokros a potom som začal behávať maratóny. Dodržiavam životosprávu, nepijem, nefajčím, snažím sa žiť zdravo a v pohybe. Každému, kto nechce mať kilá navyše, môžem poradiť, aby nebral tabletky na chudnutie, ale nech športuje, lebo šport je na to najlepší liek.“

Silvestrovský beh zdravia vo Vrútkach zorganizoval Turčiansky amatérsky triatlon Martin za podpory mesta Vrútky a v spolupráci s TJ Sokol Vrútky. Predseda TAT Daniel Konečný očakával trochu vyššiu účasť, ale celkovo bol s podujatím spokojný. „Teraz sme mali 97 pretekárov v hlavnej kategórii a 9 v žiackych, ale v minulosti to bolo spolu aj 170. Braňo Šarkan, ktorého považujem za výborného slovenského bežca, dokázal vo Vrútkach šesťkrát za sebou triumfovať, čo je úctyhodné. Najbližšie bude náš klub organizovať dve podujatia vo Valčianskej doline (v máji duatlon, v júni triatlon), na ktoré pozývam všetkých fanúšikov.“

Najlepší v kategórii muži: 1. Branislav Šarkan 34:09,66 min, 2. Robin Bučo 36:07,95, 3. Matúš Vlčko 36:43,62. **Najlepšie v kategórii ženy:** 1. Dana Ignačáková 43:34,69, 2. Radka Privárová 44:14,86, 3. Monika Chovanová 45:17,08. Všetky výsledky dospelých + výsledky žiakov sú na: www.kk-sporttiming.com.

Autor: Ľubomír Chochula



Tri najlepšie ženy (v strede víťazka Dana Ignačáková) s hlavným organizátorom Danielom Konečným. Foto: lch

LECHANOVINY :) alias NOVINY MILANA LECHANA

Novoročné motto

Keď nevieš, ktorou nohou vykročiť do roku 2019, radšej choď po štyroch.

Afohýrizmy na zahriatie

- Mladý zohreje sa aj na ľade. Ale musí byť s whisky.
- U nás taká obyčaj, obličaj si požičaj.
- Ja si na rozdiel od svojho šéfa myslím to isté.
- Ani kurat'u neublíži. Pokiaľ nie je grilované.
- Trpíš nedostatkom jódu? Začni jódlovať.
- Neviem ako vy, ale ja najviac peňazí miniem pri platení.
- Skrátili výrobný termín. Teraz píšu: výr. term.
- Keď nevezmeš úplatok, nepokladajú ťa za odborníka.
- Operácia sa nevydarila. Pacient žije.
- Ráno je múdrejšie večerať.

Z mestských častí

Košúty

Policajti na Štedrý večer zastavili podguráženého vodiča a vravia: - V takyto výnimočný nemá byť nikto sám. Tak, pane, pôjdete s nami!

Podháj

Hoci sa sotva udržal na ľade, vedel vykorčuľovať z každej situácie.

Žiakopoprekrúcadlá zo Záturčia

- Zima nám prináša veľa radostí, ale musí sa napísať s „i“ po „z“.
- December sa vyznačuje tým, že pre deti je Mikuláš a Vianoce a pre dospelých Silvestern a novoročná opica.
- Na Vianoce udržiavame ľudové zvyky tak, že všetci pozeráme telku.

Prvá pomoc pri omrzlinách

Mäso rozmrazíme, pokrájame, obalíme v múke, vyšľahaných výklepkoch, strúhanke a vypražíme. Dobrú chuť vám naháňam!

Viete? Neviete?

Kedy má blondína všetkých päť pohromade? Keď si natiahne palčičky.

Kurz lyžovania pre začiatočníkov

1. pripnúť si lyže
2. spustiť sa zo svahu
3. naučiť sa chodiť o barlách



Kreslené vtipy Peter Sabov

Vyhrali ste knihu!

Milí čitatelia, redakcia MN vám ponúkla v čísle 22/18 možnosť získať hodnotnú knihu *Po martinských uliciach*. Na otázku **Po kom je pomenovaná ulica, na ktorej nájdete Múzeum Martina Benku?** sme dostali veľa správnych odpovedí. Potešilo nás, že Martinčania vedia, že múzeum, ktoré je venované jednému z najväčších tvorcov začiatkov slovenskej výtvarnej moderny v spojení s tradíciou – teda Martinovi Benkovi – je na **ulici pomenovanej po Karolovi Kuzmánym**. Zo správne odpovedajúcich sme vyžrebovali **Lenku Salyovú**, ktorej knihu radi odovzdáme osobne v redakcii MN. Prosíme ju, nech nás kontaktuje na adrese redakcia@mestskenoviny.sk.